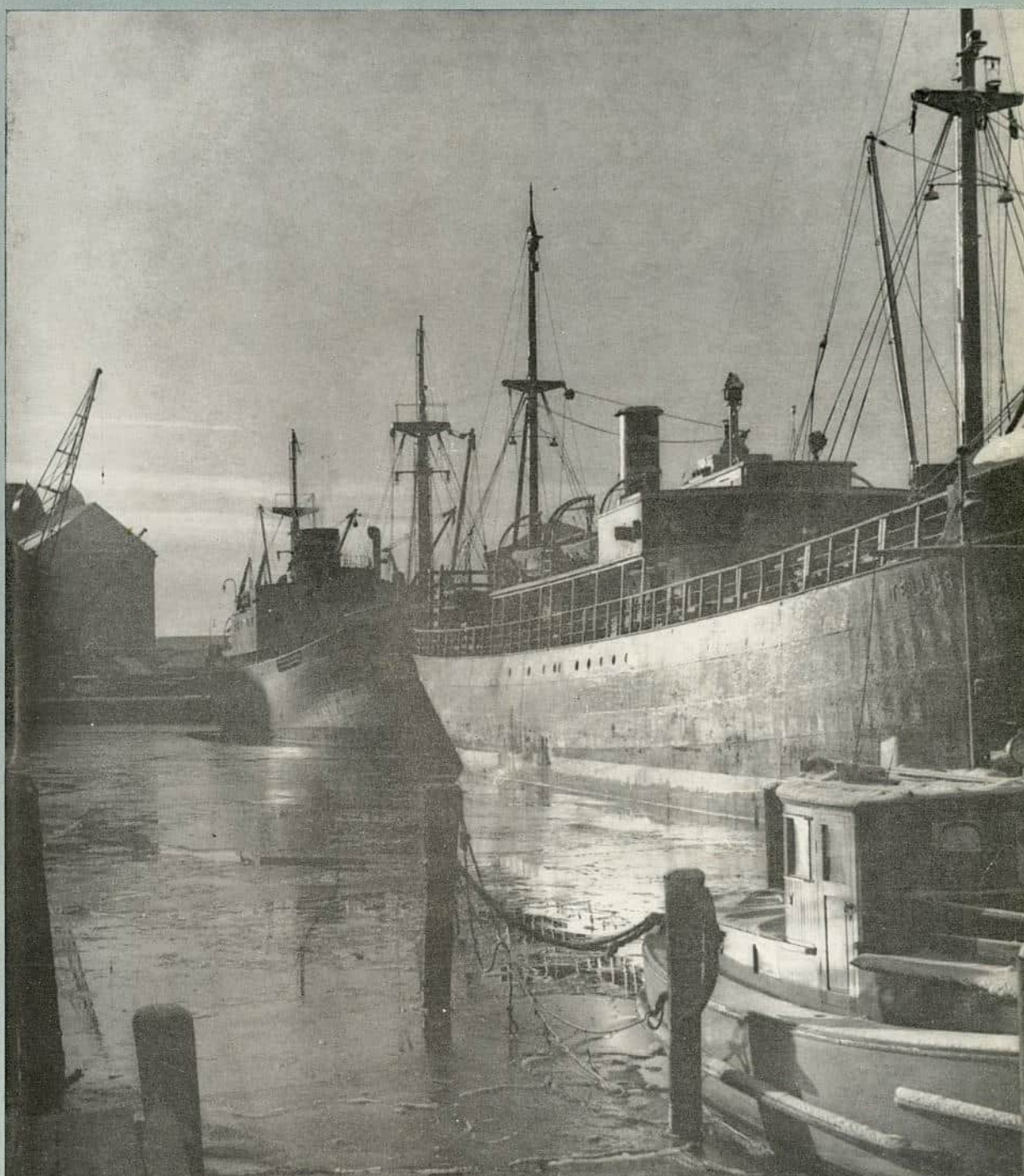

PROTON

AVISEN

Nr. 1
1958

10. årgang

Verdifull

Sannheten er i de fleste tilfelle så verdifull at de færreste forstår å sette riktig pris på den.

Wig.

PROTON

AVISEN

Nr. 1 / 10. årgang. * * * Des. 1958.

BEDRIFTSBLAD FOR MEDARBEIDERE
I FIRMAET OG DETS DATTERSELSKAPER

Utgiver: Aksjeselskapet Proton, Rosenkrantzgt. 11, Oslo.
Ekspedisjon i Reklameavdelingen.

Redaktør: Per Wigboldus.

Tilbakeblikk

Atter er et år snart gått, et år som ikke har gitt sine nærmeste forgjengere noe etter i spenning, i rikdom på begivenheter, i usikkerhet om den fremtidige utvikling.

Utenrikspolitisk er det ingen tegn på noen avspenning, utenriksøkonomisk vil det være en avgjørende faktor om oppgangen i USA vil medføre en tilsvarende reaksjon i Europa. Foreløbig er det som før nærmest flau vind som for Norges vedkommende først og fremst er kjennetegnet ved fortsatt lave frakter og nedadgående pristendens for flere av våre viktigste eksportprodukter. Spørsmålet om en nordisk tollunion, som for vårt firma ville fått merkbare følger, i likhet med størstedelen av vårt næringsliv, er inntil videre utsatt, i håp om at det på en eller annen måte må lykkes å etablere et europeisk marked.

Tar vi et raskt forretningsmessig tilbakeblikk på året, tror vi å kunne si at vi stort sett er fornøyd med dette, selv om de uunngåelige skyggesider også finnes. Vi har styrket båndene med våre gamle venner blant kundene og vi har vunnet nye.

På den indre front kan nevnes at vi nu er praktisk talt ferdig med nyinnredningen av de 2 etasjer i Rosenborggaten 19 som vi har fått tilbake, og hvor vi etterhvert vil utvide produksjonen. Vi har ennvidere foretatt visse moderniseringer i Meinichs gate, vi har utført betydelige forbedringer ved Vegar, først og fremst gjennom installeringen av en ny lakkeringsovn, og vi har nu i over et år sittet i nye førsteklasses kontorlokaler i 3. og 4. etasje i den nye Gjensidigegården i Trondheim. Ennvidere kan nevnes at vi i Skien har kjøpt den gården hvor vår filial nu holder til og at vi har sikret oss nye lokaler i et nybygg i Stavanger.

I og med utløpet av dette året har vårt firma eksistert i 60 år. Vi kommer til å forbigå denne begivenhet i stillhet, men den gir oss dog foranledning til å avslutte året med en ekstra takk til alle våre medarbeidere for velgjort arbeide, forbundet med et ønske om at det må lykkes — tross alt — å holde effektiviteten oppe på minst samme nivå som tidligere. Og tilslutt vil vi ønske alle våre Proton-medarbeidere over hele landet en god jul og et godt nyttår!

"Men

Rocambole var ikke død!» Slik het det om helten da han dukket opp i tegneserien igjen etter å ha vært drept i siste nummer. Protonavisen er heller ikke død!

Den skal og vil leve, selv om den må kjempe med meget store vanskeligheter. De fleste bedriftsaviser gjør det. Det er så meget som spiller inn. Kanskje skulle en tro det var mangelen på stoff. Det er langt fra det. I enhver større bedrift skjer det så meget at det uten vanskelighet kunne fylle et nummer i måneden. Også i vårt firma er det slik. Tenk bare på våre produksjonssteder. De er under stadig utvikling. Stadig kommer det nye ting på markedet. Tenk på sektorene husholdningsapparater og lysarmaturer for å nevne de med størst almeninteresse. Visse grener av installasjonsmateriellet fortjener sikkert også oppmerksomhet. På enhver sektor våger jeg å påstå at det kan finnes frem stoff om våre produkter som har almen interesse. Men la oss ikke fryde oss slik over detaljen at vi glemmer helheten, organisasjonen. Også den er under stadig utvikling. Eget stoff fra denne sektor finnes i mengder. Men hvorfor kommer det da ikke i avisen? Fordi ingen finner tid til å feste det til papiret! Hva hjelper allverdens stoff, når det ikke blir skrevet ned. Det er kardinalfeilen. Alle venter at en annen skal gjøre det. Bare ikke en selv!

Når da heller ikke redaktøren finner tid til å skrive ned stoffet, fordi han er belastet med andre presserende oppgaver, ja, da kan ikke resultatet bli noe annet enn at det ikke kommer ut noen avis. Og det er synd. Det må kunne finnes en løsning, en løsning basert på samarbeide. Hvorledes? Hvilken form som blir valgt, det kan jeg ikke svare på i øyeblikket. Men at det vil bli funnet en fruktbar form, det er jeg overbevist om!

Avisen har i år jubileum. Det blir forbigått i stillhet, uten jubileumsnummer. La oss alle håpe at den 11. årgang vil komme ut under en lykkeligere stjerne enn den 10.

Huff! Det er ikke morsomt stadig å måtte terpe på den gamle visen. Det er ikke morsomt at dette, årets eneste nummer og på samme tid erstatningen for jubileumsnummeret er blitt som det er blitt. Måtte leserne ha forståelse. Til slutt ønskes en riktig god jul og et godt nytt år til alle sammen.

Per Wigboldus.

Alphonse Daudet:

Herr Seguin's gjet

Oversatt av P. Wigholm.

Til herr Pierre Gringoire, lyrisk dikter i Paris.

Du er da stadig den samme, min stakkars Gringoire. Så, man tilbyr deg en stilling som lokalredaktør i en god pariseravis, og du har mot til å slå den fra deg? Se på deg selv, du ulykksalige, se bare på deg selv, se din loslitte jakke, buksene dine med knær i, det magre ansiktet ditt som sulten lyser ut av. Og dit har din lidenskap for vakre dikt brakt deg! Det har ti års tro tjeneste som Appollos disippel gitt deg. Skammer du deg ikke?

Bli da lokalredaktør, bli avisskriver, du dumrian! På den måten tjener du gode penger, har råd til å spise hos Brébant og kan vise deg flott og modisk kledde ved alle premierer i teatret!

Nei, du vil ikke? Du vil være fri helt til slutten kommer, helt til det passer deg? Nå, så lytt til historien om herr Seguin's gjet. Du kommer til å få høre hvorledes enden blir, når man vil leve fritt!

Herr Seguin var aldri heldig med gjetene sine. Han mistet dem alle på samme måten: en vakker morgen slet de over tauet, flyktet opp i fjellet og ble der oppe ett av den stygge ulven. Ingen kjærtegn fra deres herre, ingen angst for ulven kunne holde dem tilbake. Det synes å være uavhengige gjeter, som over alt i verden elsket friheten og den friske luften.

Den brave Seguin, som på ingen måte forsto sine dyrs karakter, var meget bedrøvet. Han sa: «Det er klart at gjetene kjeder seg hos meg. Derfor er de ikke trofaste mot meg!» Men tross alt mistet han ikke motet, og etter at han hadde mistet seks gjeter på den måten, kjøpte han en syvende. Denne gangen var han dog klok nok til å velge en ganske ung en, for at hun skulle kunne venne seg bedre til ham.

Akk, Gringoire, hun var så vakker, den gjesten til herr Seguin! Så vakker med sine milde øyne, underoffisersbarten, de svarte, glinsende hovene, de stripete hornene og de lange hvite hårene som kledde henne som i en kåpe. Hun var nesten så vakker som salige Esmeraldas gjet. Og dertil lydig og kjærlig! Hun lot seg rolig melke uten å sette benet i bollen. En sann skatt av en gjet.

Bak herr Seguin's hus var en have, inngjerdet med hagtorn. Der holdt han sin selskapsdame. Han bandt henne til en pæl på det beste sted av plenen og passet nøye på at repet ikke var for kort. Fra tid til annen gikk han hen og så etter at hun helt sikkert var fornøyd. Gjeten var meget lykkelig og gresset brakt og tilfreds, så herr Seguin følte seg salig: «Endelig,» tenkte den stakkars mann, «har jeg funnet en som ikke lengter bort fra meg!»

Men herr Seguin tok feil; hans gjet lengtet bort.

En dag hennes blick falt på fjellene, så hun til seg selv: «Hvor deilig må det ikke være der oppe! Å hvilken lyst å springe fritt om på moene uten det forbitrede tauet som strammer meg om halsen. Et esel

eller en ku kan like å gresse på en inngjerdet plen! En gjet trenger plass!»

Fra dette øyeblikket av smakte ikke gresset på plenen henne mer. Lengselen kom over henne. Hun begynte å magres og hadde stadig mindre melk. Det var en jammer å se henne dag for dag slite i tauet, hele tiden med hodet vendt mot fjellene. Og hennes «mæ-æ, mæ-æ» lød så trist . . .

Herr Seguin merket riktignok at det var noe i veien med gjeten, men han visste ikke hva det var. En morgen han nettopp hadde melket henne, vendte gjeten seg og sa til ham i sitt språk:

«Hør, mester Seguin! Jeg går til grunne her hos deg. Slipp meg opp i fjellene!»

«Akk, min gode Gud! Hun også!» ropte herr Seguin bestyrtet, og bollen falt ut av hånden på ham. Så satte han seg i gresset ved siden av gjeten sin.

«Så, Blanquette, du vil gå fra meg?»

Blanquette svarte:

«Ja, herr Seguin!»

«Har du ikke nok gress?»

«Akk nei, herr Seguin.»

«Kanskje er repet ditt for kort, skal jeg gjøre det lenger?»

«Det er ikke det, herr Seguin.»

«Hva er det da? Hva er i veien? Hva vil du?»

«Jeg vil opp i fjellene, herr Seguin!»

«Men du ulykksalige, vet du ikke at oppe i fjellene er ulven. Hva vil du gjøre når han overfaller deg?»

«Jeg vil traktere ham med hornene mine, herr Seguin!»

«Ulven bryr seg ikke om hornene dine, Blanquette. Han har ett gjeter som hadde ganske andre horn enn du. Du husker gamle Renaude, som var her i fjor — en praktgjet, sterk og vill som en bukk — hun kjempet hele natten med ulven. Men om morgenen ble hun ett av ulven!»

«Å ja, stakkars Renaude! Men det spiller ikke noen rolle, herr Seguin, slipp meg opp i fjellene!»

«Du store min,» utbrøt herr Seguin. «Hva i all verden har man gjort med gjetene mine? Ennå en som ulven kommer til å ete. Men nei, jeg vil redde deg mot din vilje, du egne gjet, og for at du ikke skal rykke over repet, vil jeg sperre deg inne i stallen. Der skal du være for bestandig!»

Herr Seguin satte gjeten sin i en helt mørk stall og stengte døren for henne med lås og slå. Dessverre tenkte han ikke på vinduet, og neppe var han gått, så flyktet den lille . . .

Du ler, Gringoire? Jeg vet det vel. Du tar parti for gjeten mot den gode herr Seguin. Vi får se om du ennå kommer til å le lenge.

Hvilken lyst, hvilken fryd da den lille gjeten kom opp i fjellene. Ikke engang de gamle grantrærne hadde i deres lange liv sett noe så vakkert. Man tok imot henne som en liten dronning. Kastanjetrærne bøyd seg helt til jorden for å klappe henne med grentup-pene. De gullglinsende Gulvissebuskene åpnet seg på hennes veg og sendte ut herlige dufter så sterkt de bare maktet. Hele fjelet feiret den lille. Du kan tenke deg, Gringoire, hvor salig vår gjet var. Ingen stall, ingen pel mer! Ikke noe hindret henne i å springe og gresse som hun lystet. Og urter og gress var det der! Til opp over hornene, min kjære. Og hva slags

urter og gress! Saftig, aromatisk, tannet og takket, tusener på tusener av blader. Det var noe annet enn gresset nede på den inngjerdede plenen. Og blomstene! Store blåkløkker, purpurrøde revebjeller med lange begere, en hel skog av ville blomster med berusende sterk saft!

Gjeten veltet seg halvt beruset av glede i gresset. Hun strakk benene ut i luften og lot seg rulle på de nedfalne bladene og kastanjene nedover skråningen. Så plutselig sto hun igjen på bena og satte avsted med hodet strukket langt frem, gjennom busk og kratt. Snart var hun oppe på en fjellkam, snart nede i et skar, høyt oppe, dypt nede — overalt, som om det var ti gjeter fra herr Seguin oppe i fjellene.

Hun kjente ingen frykt, Blanquette. Med en sats satte hun over de store fjellbakkene som styrtet skummende avsted på deres veg. Med vannet silende av seg strakte hun seg så på en flat fjellrabbe og lot solen tørke seg. Engang mens hun på kanten av en fjellkam så i det fjerne, tyggende på en alpeblomst, oppdaget hun langt nede i dalen huset til herr Seguin med hekken bakom. Da måtte hun le så tårene trillet.

«Akk hvor smått!» sa hun, «hvorledes har jeg bare kunnet leve der?»

Stakkars! Så høyt oppe i skyenes nærhet trodde hun seg sikkert så stor som hele verden. Det var en herlig dag for gjeten til herr Seguin.

Henimot middagstider havnet hun som hun virvlet om på kryss og tvert i fjellet, opp i en flokk gemser, som koste seg med deilige alpeblader. Vår lille i hvit kledning vakte oppsikt. Man overlot henne de beste gressgangene, og alle herrene var galante mot henne. Det blir sogar ymtet — men det blir mellom oss — at en ung gemsebukk var så heldig å falle i vår Blanquettes smak. De to elskende streifet en time eller to omkring i skogen. Hvis du vil vite hva de sa til hverandre, så må du spørre de snakkesalige kildene som usett risler under mosen.

Plutselig blåste en kald vind. Fjellet fikk fiolett farge. Det var aften . . . «Allerede!» sa den lille gjeten og så seg helt forbauset om.

Der nede lå marken hyllert i tett råke. Herr Seguin's hage forsvant i mørket. Bare taket med den rykende pipen var synlig. Hun hørte bjellene fra en bøling som ble drevet hjem, og hun ble med engang trist om hjerterøttene. En falk som fløy til redet sitt, streifet henne med vingene. Hun for sammen.

Så hørte man en langtrukken tuting oppe fra fjellet:

«Uuh, uu-h!»

Da husket hun plutselig hva hennes herre Seguin hadde sagt om ulven. Hele dagen hadde den lett-sindige ikke tenkt på ham. Langt nede fra dalen hørte hun et horn. Det var den gode herr Seguin, som forsøkte et siste middel.

«Uuh, uu-uh!» tutet ulven.

«Kom! Kom!» lokket hornet.

Blanquette hadde lyst til å vende hjem. Men ved tanken på pelen, repet, hekken omkring haven, var det for henne som om hun ikke lenger kunne finne seg til rette i det gamle livet, det var dog bedre å bli . . .

Hornet lokket ikke mer . . .

Bak seg hørte Blanquette en rasling i løver. Hun snudde seg og så i mørket to korte, rett oppadstående ører og under dem to lysende øyne.

Det var ulven!

Der satt han, uhyrlig, ubevegelig på sine baklabber. Han betraktet den lille hvite gjeten og smattet med tanke på det lekre stykket. Da han visste at han kom til å ere henne, hastet ikke ulven. Men da hun snudde seg, lo han ondskapsfullt:

«Ha, ha, ha, den lille gjeten til herr Seguin!» og slikket seg om de svampaktige leppene sine.

Blanquette så at hun var fortapt.

Et øyeblikk, mens hun tenkte på historien om gamle Renaude, som hadde verget seg hele natten, for allikevel å bli ett om morgenen, sa hun til seg selv, det ville kanskje være bedre å la seg ere med en gang. Dog plutselig av annen mening, var hun på vakt og dukket seg, hodet senket, hornene rettet forover som det sømmet seg for herr Seguin's gjet. Ikke det at hun gjorde seg noe håp om å drepe ulven — gjeter dreper ikke ulver — nei, bare for å se om hun kunne holde så lenge stand som Renaude.

Nå rykket den skrekkelige frem, og de små hornene begynte sin dans. Å den brave gjeten! Hvor tappert holdt hun seg! Mer enn ti ganger, forsikrer jeg deg, Gringoire, tvang hun ulven til å vike tilbake for å puste ut. Under disse korte våpenhvilene snappet hun i all hast noen deilige blader fra bakken og så bar det med full munn inn i kampen igjen.

Det varte hele natten. Fra tid til annen så gjeten til herr Seguin stjernene på den klare nattehimmelen og sa til seg selv:

«Å, hvis jeg bare kunne holde ut til morgengry!»

Stjernene bleknet, den ene etter den annen. Jo flittigere Blanquette stanget med hornene, jo ivrigere bet ulven med tennene.

En svak lysning steg opp i horisonten, og et hest hanegal lød nede fra en bondegård.

«Endelig!» sa det stakkars trette dyret, som bare hadde ventet på morgenen, for å dø. Så strakte Blanquette seg i full lengde på marken med sin hvite blodflekke pels.

Ulven kastet seg over den lille gjeten og åt henne opp . . .

Lev vel, Gringoire.

Historien du nettopp har hørt, er ikke noe eventyr, funnet opp i mitt hode. Hvis du engang kommer til provinsen, kan alle konene fortelle deg om gjeten til herr Seguin, som sloss hele natten med ulven, og så ble ett om morgenen.

Du forstår meg vel, Gringoire?

«E piei lou matin lou loup la mangé.»

«Og så om morgenen åt ulven henne.»

Intelligent

— Herr generaldirektør! Herr generaldirektør! buser den yngste visergutten inn på kontoret. — Nå nettopp har en mann stjålet den nye Cadillacen Deres!

— Hvorledes så mannen ut? Kan du beskrive ham?

— Nei, dessverre, herr generaldirektør. Men til gjengjeld har jeg notert bilnummeret!

Public Relations

Dette begrepet omfatter i dag en hel vitenskap for seg. Det er blitt så fint at jeg fristes til å sitere en gammel sentens som i selvironi brukes blant tysktalende ingeniører: «Sag' Freund, was ist denn Theorie? — Wenn's gehen soll, und geht doch nie! — Und Praxis? Frag' doch so dumm! — Wenn's geht, und niemand weiss warum!» (Si, min venn, hva er teori? — Når det skal virke og aldri virker! — Og praksis? Spør ikke så dumt! — Når det virker, men ingen vet hvorfor!) Jeg tror det er mye av det samme med Public Relations. All teori er nytteløs hvis den ikke får virke i praksis. Men de som kan omsette teoriene om Public Relations til praksis, det er samtlige ansatte i firmaet som etter retningslinjer fra firmaets ledelse skal utøve den så edle kunst. (Hvor er forøvrig den inspirerende, lett humoristiske interne håndboken med retningslinjer for P.R.?) Nå er ikke jeg noen som helst ekspert på området Public Relations, men i ESSO's husorgan: ESSO NYTT, desember 1957, fant jeg et tankevekkende innlegg om saken, og det har inspirert til dette oppsett. De to fornyelige skissene har jeg også lånt derfra. De burde kunne vekke en og annen til ettertanke.

Det er nærmest selvfølgelig at kundene (eller en hvilken som helst tilfeldig besøkende) skal mottas på høflig og korrekt måte, enten dette skjer via sentralbordet, resepsjonen eller ad andre kanaler. Men i praksis er det ikke bare lett. Sentralbordet er nesten alltid overbelastet. Det er for få linjer; et forhold vi her i Norge tilsynelatende ganske enkelt må avfinne oss med, for linjer får man ikke om man aldri så gjerne ville. Men allikevel kan det gjøres meget for at kundene skal få et så godt inntrykk som mulig. Sentralborddamene ville sikkert sette pris på at vi andre hjalp dem ved at vi passer på at de ikke må lete etter oss. Si fra til kollegaen hvor du går hen. Jeg har appellert om at det må sies fra til sentralen, men naturligvis kan alt overdrives. Det er ikke så å forstå at alle og enhver skal holde sentralborddamene orientert i minste detalj om hvor de går. Det er ikke alle som har en slik stilling at det er ubetinget behov for at de kan nåes over telefonen. Sentralbordet ville også bli betydelig avlastet, hvis vi ville venne oss til å fatte oss mer i korthet. Det lar seg gjøre uten at man på noen måte virker uelskverdige. Dette gjelder også interne samtaler. Ofte må kunder vente i telefonen fordi vedkommende de ønsker prater i ordets absolutte forstand med en kollega. I dag rekker sentralborddamene ikke å si annet enn «Proton» og med de uunngåelige forsinkelser i releene blir det for kunden til «oton». Våre sentralborddamer har ord på seg for å være flinke og elskverdige, men skal vi ikke forsøke å hjelpe dem så de får tid til en mer personlig motagelse, f. eks.: «Goddag, det er hos Proton.»

Vår resepsjon virker heller ikke alltid som den skulle. Det er alt for ofte det skjer at våre besøkende blir stående i villrede. Jeg tror vi ennå i alt for stor grad overlater til kunden å finne seg selv til rette. Anvisningene til anmeldelsen er alt for diskrete. Vi glemmer at folk har varierende syn, og at våre henvisninger virker ganske annerledes på den som er fremmed, enn de virker på oss som er lokalkjente.

Hvor er forresten den unge hjelpsomme gutten, eller hvorfor ikke piken? som følger den besøkende frem til rette vedkommende? Vi bør vel komme bort fra å peke og forklare. Besøkende skal følges! Jeg minnes å ha lest noe slikt i et av de mange sirkulærer. Men hva hjelper allverdens skjønne teorier når praksisen er en annen!

Når en kunde henvender seg til en leverandør, har han krav på å få omgående svar. Hans eventuelle bestilling må bli tatt hånd om på aller beste måte. Kunden venten å få den vare eller ytelse han har bestilt til avtalt tid, på avtalt måte og til avtalt pris. Han regner det som en selvfølge at varen er feilfri. I dag er det særlig viktig at leveringstiden blir overholdt. Men hvor dyktige folk en enn har, og hvor godt det hele enn er lagt opp, så er det ikke til å unngå at man en gang i blant gjør en eller annen feil. Når så kunden ved en slik anledning reklamerer, får firmaet anledning til å vise om det er public relationsminded eller ikke. Det er dessverre en hel del mennesker som ser det som sin oppgave å krangle og diskutere selv de minste detaljer. Det er et fåtall som tar reklamasjonen til følge på en fornuftig måte. Jeg vil her få nevne et eksempel:

En bekjent av meg hadde kjøpt et lite kjøleskap som han var meget godt fornøyd med. Men så en riktig varm sommerdag sluttet kjøleskapet å virke. Han ringer til leverandøren og forteller dette og får følgende svar: «Våre kjøleskap er meget gode og laget av bare førsteklases materialer. De er bygget for langt høyere temperaturer enn Deres skap har vært utsatt for. Når Deres skap nå har stoppet å fungere, må det skyldes en feil enten i materialet eller ved vår fabrikkasjon som vi ikke har vært herre over. Hvis De vil være så vennlig å oppgi oss Deres adresse og den tid som passer Dem, så skal vi komme og bytte skapet Deres mot et nytt.»

Til tross for at skapet var plassert på et landsted ca. 8 mil borte, ble det byttet allerede dagen etter. Vedkommende var imponert over denne service. Han

Ikke slik ...

er meget ute blant andre mennesker og hver gang samtalen kommer inn på kjøleskap eller service, så unngår han ikke å fortelle denne historien. Han glemmer heller ikke å nevne det fabrikket det gjaldt. Historien konkluderer han med: «Å ordne en sak på denne måten, kan kun et firma som vet det leverer virkelige kvalitetsvarer!»

Men hvor ofte tas en reklamasjon på denne måten? Hvor mange ganger må ikke kunden i stedet levere inn den kjøpte varen, vente på at den skal bli reparert, få den tilbake igjen, finne ut at den ikke er ordentlig reparert eller kanskje fremdeles ikke brukbar, bli belastet med transportomkostninger frem og tilbake, osv. Resultatet av det hele: Kunden blir grenseløst irritert. Så leser han kanskje i avisen dagen etter en annonse fra vedkommende firma som reklamerer med sine utmerkede varer, sitt utmerkede serviceapparat, dets hyggelige betjening som nettopp står til *Deres* tjeneste, hos oss er *Deres* ordre i de beste hender.

«Man skal dømme menneskene etter deres handlinger, ikke etter deres ord,» er det et gammelt sitat som sier. Derfor er det så uendelig viktig å satse på disse tre tingene: at varen man leverer er førsteklasses, at den ytelsen som leveres er førsteklasses og at den service som ytes er førsteklasses.

Det er menneskelig å feile. Vi kan ikke unngå å gjøre feil i ny og ne. Men så må også feilen rettes så snart som mulig og på en for kunden hensiktsmessig måte. Saken er her kanskje satt litt på spissen. Det finnes nemlig kunder som, når de oppdager at et firma yter god service, utnytter denne på utilbørlig måte. Derfor må de enkelte tilfellene vurderes, men dette må foregå hurtig, effektivt og rettferdig. Skulle det oppstå tvil, er det meget bedre å ha ytet en kunde en urettmessig erstatning, enn at en kunde hvis reklamasjon er berettiget, ikke blir tatt hensyn til.

Det er også mange kunder som ikke har det fjernteste begrep om hvorledes et stort firma arbeider. Ofte bestilles det i urimelig små mengder og svært ofte i aller siste liten, så sendingen må avsted samme dagen. Slikt kan sette tålmodigheten på en hard prøve, særlig når en tenker på at omkostningene med disse små leveransene er langt større enn det de gir i fortjeneste. Nettopp her er det viktig å huske betydningen av Public Relations. La kunden få informasjon om hvordan selskapet arbeider, og hvor uendelig vanskelig de gjør det for oss ved å komme med slike bestillinger. Jeg er personlig overbevist om at slike informasjon meddelt med den rette psykologiske sans ville bidra vesentlig til å bremse opp på såkalte småordres, og ved at våre kunder får forståelse for våre problemer vil de bli knyttet nærmere til oss, og det vil være lettere for oss å yte god service.

Jeg nevnte tidligere kvaliteten på våre varer og ytelser. Normalt vet jeg at den holder mål, men hvorledes er det med servicen? Der holder vi vel ikke alltid den standarden vi burde. Kan våre kunder være overbevist om at vi holder det vi lover om leverings-tid, samlet levering etc.? Kan han stole på at vi setter oss inn i hans behov så han virkelig får den varen han trenger? Det kan nevnes mange eksempler, men la det være med disse. Det viktigste er at kunden virkelig har tillit til sin leverandør. Det er det vi ansatte i

... men slik

Proton må være med på å skape! Ledelsens tiltak i retning av Public Relations vil kunne gjøre en god del, men det primære er at samtlige ansatte i Proton er klar over at den jobben de holder på med i dens ytterste konsekvens er en Public Relations jobb. Hver eneste time på dagen, ja hvert minutt, har vi alle til oppgave å skape tillit blant våre kunder. I den virkelige hårde konkurranse står det firma sterkest som har en hærs-kare med tillitsfulle og tilfredse kunder omkring seg.

Wig.

Hvorfor mister man en kunde?

Sales Management har etter en grundig undersøkelse konstatert at det er flere grunner til at man mister en kunde. Hvis man fra tid til annen har undret seg over dette, så kan det sikkert interessere leserne å se hvilke muligheter som foreligger.

60 prosent — altså langt den største gruppen — forlater sin forretningsforbindelse på grunn av selgerens likegyldighet.

14 prosent skifter forbindelse fordi det mangler en tilfredsstillende forklaring på en eller annen kontrovers mellom selger og kjøper.

9 prosent skifter til en annen forretningsforbindelse fordi de har fått et billigere tilbud fra en eller annen.

5 prosent skifter over til privat bekjentskap.

3 prosent blir borte fordi de er flyttet, og 1 prosent på grunn av dødsfall.

Disse tall vil kanskje forbause, fordi de viser at de overveiende fleste kunder tapes på grunn av noe man selv er skyld i og som har forårsaket utilfredshet hos kunden. Bare 9 prosent tapes på grunn av lavere priser!

Haugesund Unge Venstre

i Håndverkeren onsdag
1. oktober kl. 20

ROCK'N ROLL eller folkedans?

KORTE INNLEGG VED:

Platesjef Overlærer
Sverre Dahl, Oslo **Toralv K. Bergwitz**

m/grammofonillu- **Mållagets leikar-**
strasjoner av nye **ring viser tur-**
rock'n-roll-plater. **dansar.**

* Akkompagnert av
4 ungdommer **Sig. Boge Olsnes**
spiller rock'n-roll på fele.

3 manns orkester.

Entré kr. 2.— og kr. 1.50. — Velkommen.

Kjære leser bli ikke forskrekket. Dette er ikke noe ønske om å støtte noen spesiell politisk retning. Jeg ville sikkert ikke festet meg ved inseratene jeg fikk sendende fra Jespersen i Stavanger, sammen med en del avisutklipp, hadde det ikke handlet seg om *rock-and-roll* og det helt spesielle tilfelle at det var vår platesjef Sverre Dahl som var ute i ildlinjen med et foredrag for ungdommen i Stavanger og Haugesund. Dahls stilling til saken, ja den fremgår av følgende epistel som er sakset fra Stavanger Aftenblad 29. september:

«Det er i morgen platesjef Sverre Dahl i et av landets største plateselskaper forteller om *rock-and-roll* på et møte i Stavanger Unge Venstre. Der blir altså rik anledning både til å hylle mannen for at han har gitt ut en del *rock-and-roll*-plater, og det blir anledning til å pipe ham ut av samme grunn.

— Jeg kan ikke fri meg fra at jeg har atskillig ansvar for *rock-musikken* som er sendt ut her i landet, sier platesjefen til Aftenbladet.

— Hvor lenge har den straffbare handling pågått?

— Det er tre år siden nå. Det begynte med «*rock around the clock*». Det er med andre ord et tre års jubileum vi kan feire i Stavanger i morgen. Det har jo vært *rock* en del i de tre årene, til glede for mange, til plage for andre.

— Hvem er det som kjøper *rock-and-roll*-plater?
— Det kan ikke sies med absolutt nøyaktighet, men etterspørselen etter *rock-and-roll*-plater har så å si tatt luven fra omsetningen av de rene jazz-platene. Med andre ord, det er rytme glade folk som sverger til *rock*-platene.

— Det er dette De vil utdype i morgen?

— Ja, blant annet, men jeg vil også forsøke å forklare hva som har ført frem til *rock-and-roll*. Derfor blir det nødvendig å gå et langt steg tilbake i tiden.

— Hva med illustrasjoner?

— Det skal ikke mangle på plater.

— Hvor kommer så blåkløkkfolkene inn i bildet?

— De kommer ikke inn i dette bildet i det hele tatt. For meg ser det ut som det er helt andre mennesker som kjøper «Tammy», «Hvite måke» og den slags.

— Skal De så forsvare *rock*en?

— Jeg vil gjøre et forsøk på å forsvare mine disposisjoner og vise at i og for seg er ikke *rock-and-roll* noe oppsiktsvekkende nytt, og derved skyld i at ungdommen slår seg løs! Er det ikke så at atombomben får skylden for det dårlige været? smiler Sverre Dahl underfundig.»

Hvorledes endte nå historien. Det gikk som det alltid går når diskusjonen går om smak og behag. En blir ikke enige. Men la meg overlate sluttreplikken til Haugesund Blad:

«Resultatet av kappestriden mellom *rock'n roll* og folkedans skal vi ikke si noe sikkert om. Det må i allfall være klart for enhver at ingen av partene gikk ut av dysten som den tapende. Problemet er ikke så enkelt at en ved å ta bort *rock*en kan få slutt på at ungdommen bråker. Og at det er mennesker som går inn for å bevare våre gamle kulturtradisjoner, og virkelig makter å holde dem levende, ja så levende at de fengsler ungdommen i dag, skal vi være takknemlige for.»

Wig.

DISKUSJONSKVELD

på HOTEL ATLANTIC, sal D, tirsdag den 30. ds.
kl. 19,30

ROCK AND ROLL

«Varig musikk — eller umoralsk ekstase?»

Innledere: Platesjef Sverre Dahl, A/S Proton, Oslo.
Lærer Ernst Lidar, Stavanger.

Adgang for alle interesserte. Særlig innbys elevene ved de høyere skoler og lærerskolen. Ingen entré.

Arr.: STAVANGER UNGE VENSTRE

God service!

Det er i grunnen bare i de sjeldne tilfelle at det kommer frem når det er blitt gjort en særlig god innsats. Som oftest er det slik at det som kommer frem er den negative siden. Denne gangen er det annerledes. Fra Farsunds Avis 13. desember 1957 gjengis et utdrag av en beretning på første side:

Kabelbrudd på Varbak årsak til halvannet døgns strømstans

Ekspertene fra Oslo og Kr.sand fant feilen etter hard jobb

Klokken 15,45 i går kom strømmen tilbake til Kjørestadområdet etter å ha vært borte siden klokken fem onsdag morgen. Et brudd på hovedkabelen under terskelen til transformatorstasjonen på Varbak var årsaken til den langvarige strømstansen. Bruddet ble funnet av to kabelekspertene fra firmaet Proton i Oslo og Kristiansand, og et omstendelig reparasjonsarbeid måtte til før strømmen igjen kunne settes på.

De to reparatørene holdt på i ett trekk i et døgn, forteller formannen i Farsund komm. E.verks styre, Paul Johannessen til Farsund Avis.

— De arbeidet hele natten og fikk maten båret opp til seg på Varbak. Meldingen om strømbruddet ble rapportert til Proton i Oslo tidlig onsdag morgen...

La oss følge hendelsesforløpet sett fra vår side, slik det fremgår av en rapport fra Hoftun:

Vi fikk den 11. desember om morgenen henstilling fra vår montør Sverre Pedersen, som oppholdt seg ved Farsund komm. E-verk, om å sende en kabelmontør snarest mulig for å utbedre en kabelskade ved Varbak transformatorstasjon. På grunn av denne skaden lå hele Farsund i mørke. Han var ikke i stand til å angi hvori feilen besto og hvor kabelfeilen var. Vi (Sveen, Moer og Hoftun) dannet en aksjonsgruppe. Den eneste disponible kabelmontør — montør Edseth — befant seg på bussen til Hønefoss for å gjenoppta arbeidet ved Hønefoss og Norderhov Kraftverk. Det ble straks ringt til Hønefoss og Norderhov Kraftverk, og vi ba maskinmesteren om å gi beskjed til montør Edseth at han straks ved ankomsten til Hønefoss skulle ta drosje tilbake til Oslo.

Strand fikk i oppdrag å skaffe flybillett med Bråten fly til Lista kl. 12,30. Vi kontaktet STK som lovet straks å få sendt til Fornebu 20 kV skjøtemuffe og nødvendig utstyr for reparasjon av en 20 kV endemuffe. Ca. kl. 11 innfant montør Edseth seg på kontoret. Han fikk de nødvendige instruksjoner, samt flybilletten og ble sendt avgårde til Fornebu, hvor han plukket opp utstyret fra STK og kom seg inn i det omtalte fly. I mellomtiden ble det ringt til Ing. Hermann-Hansen, Vestagder E-verk og han ble bedt om å sende ingeniør med kabelmåleutstyr til Farsund. Han hadde ingen folk disponible men lovet å få Kristiansand E-verk til å utføre oppdraget. Ing. Røstad derfra og vår montør ankom noenlunde likt til Farsund. Arbeidet ble straks påbegynt. Ca. kl. 18

Orientering fra ytterste bane.

Det er sikkert mange der nede som ikke vet at Proton har to drabanter i ytterste bane, tekniker Grønning fra P/T og jeg, som kom fra P/O. Vi ble «skutt» ut henholdsvis i 1954 og 1949, og det er visst ingen som aner når vi kommer ned igjen.

Vi holder til i nye moderne kontorer på toppen av et forretningsbygg i byens sentrum. Ikke svært høyt, bare i 4. etasje, men høyt nok til å konstatere hva naboen slipper ut gjennom skorsteinen på kalde vinterdager. Like tydelig som kurven på registreringspapiret viser måleresultatet, kan vi ved vask av gardinene om våren, avlese om vinteren var kald eller mild. Byen består nemlig for det meste av 1½ og 2 etasjers hus. Sorplagen er forresten det eneste som kan kritiseres, men ingen rår med den.

Vi har allerede vært her i 2 år, og trives godt. Gården ligger på et av de mest trafikkerte hjørner i byen, og alle slags demonstrasjoner kommer forbi her. På taket har vi en liten terrasse, med prektig utsikt. Her kan en på varme sommerdager, som dessverre i regelen er mangelvare, innta sin frokost. Skyggen som folkene i Storgaten snubler i, kommer fra neonskiltet vårt, det er også plassert her.

Proton disponerer et felles kontor for tekniker Grønning og meg, et pent utstyrt utstillingsrom, innredet slik at vi også kan motta kunder der. Ekspedisjonslokaler har vi felles med Protons agent for Troms og Finnmark, herr Odd Krogh Jensen. Kontorene er romslige, pent utstyrt og meget lyse og vennlige.

Utenom forretningsbesøk fra P/O og P/T har det hendt at andre fra selskapet har besøkt oss, når ferieturer e. l. har ført dem forbi. Vi setter stor pris på slike besøk, og kan i heldigste fall by på nykøkt kaffe med wienerbrød fra «Kranes Konditori», iallfall låner vi bort utsikten fra taket ganske gratis.

Olav Rekkedal.

var feilen lokalisert og i løpet av natten og den følgende dag ble reparasjonen utført.

Kunden var meget fornøyd med vår innsats. Spesielt var det hyggelig at vi kunne komme til hjelp, da driftsbestyreren for E-verket lå på sykehus og følgelig selv ikke kunne ta seg av saken.

"Å du store min tid"

Ja, er det ikke noe liknende Nora Brockstedt synger i «Tango for to»? For meg passer i hvert fall uttrykket forrettelig når jeg tenker tilbake på en av de siste dagene i januar, for så lenge er det siden jeg dristet meg til stevnemøte med damene dere ser avbildet ovenfor. Hvordan det gikk til? Ja, der er vi ved kjernen av saken. Jeg gjorde det som så mange andre sikkert hadde lyst til. Jeg gikk ganske enkelt inn til dem. «Godmorgen. Her er jeg. Og hva driver dere på med?»

Spørsmålet var høyst berettiget — etter min mening da — for det var påfallende for noen og enhver at damene drev med noe spesielt. De fikk opplæring! Kort fikk jeg fortalt at de var ansatt som lærlinger for kontorarbeide og hadde inngått en kontrakt med Proton om tre års ansettelse. Skrekkelig lenge syntes de visst. Nå var utdannelsen på det nærmeste avsluttet og de skulle i praksis få prøve sine ferdigheter. Hvor meget var blitt sittende av lærdommen fra Paulsens institutt og fruene Cappelen og Vogel's formaninger om tysk grammatikk og mange andre velmente råd?

Sjelden har jeg sittet overfor så stillfarende, ja bent frem tause unge damer. En skulle tro at enstavelsesordene var blitt funnet opp bare for deres skyld, og selv de ble brukt meget vagt og forsiktig. Bare en gang oppnådde jeg å få kontant svar. Det var på det provoserende spørsmålet: «Vil De være med på kino!» Svaret var kort og bestemt: «Nei!»

At damene allikevel ikke helt er skåret for tungebåndet, det hører vi ut av det lille opus de satte opp i forbindelse med avslutningen av lærlingetiden. Til orientering for uinnvidde opplyses at damenes sivile navn er: Marte: Karin Inger Olsen, Hadeland: Ragnhild Stensvold, den lyse med hestehalen: Britt Stenberg, den lille mørke: Aud Nilsen.

Tanker ved avslutningen av Protons kurs for lærlinger.

Motto:

*Wenn der Topf aber nun ein Loch hat,
:/: Lieber Heinrich :/
Stopf es zu, dumme Liese,
Dumme Liese, stopf es zu.*

Kommentarer: «Den kjære Henrik» er herr Iversen som nå endelig kan sove trygt. Hvis avdelingslederne heretter bombarderer ham tidlig om morgenen, kan han nå mobilisere en av de fire «dumme Lisene» for å tette til åpningen som er oppstått på grunn av sykdom eller andre årsaker.

Denne form for arbeidsinnsats vil gi arbeidsdagen vår i firmaet Proton et særlig spenningsmoment.

Hvordan tok man så imot oss lærlinger?

Vi følte oss ofte som om vi var på fesjå, hvor man gransket hvert eksemplar meget nøye.

Våre verter i fjerde og sjette etasje tok særlig vennlig imot oss, og vi er full av beundring for frk. Rød, som uten videre ga avkall på sin monopolstilling på tegnekontoret. Naturligvis blir vi misunt av mange, en kunne høre bemerkninger som:

Fru Cappelen synger vuggeviser for dem og fru Vogel forteller eventyr, og for det får de full lønn.

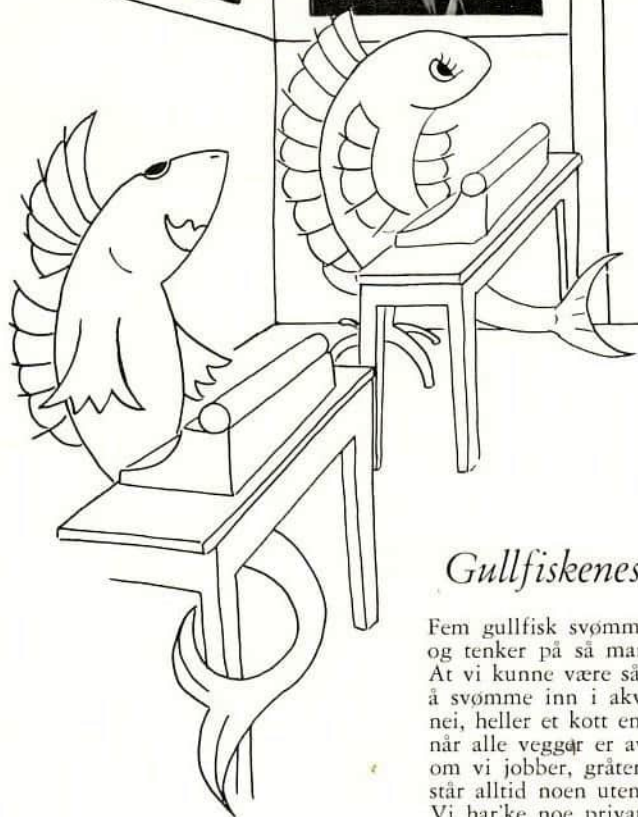
Vi er klar over at vi i de andres bevissthet vanskelig vil vokse fra lærlingerollen.

Vi takker: Disponent Astrup, sekretær Iversen og fru Cappelen for vennlig omsorg, alle avdelingssjefer og kolleger som vi hittil er kommet i berøring med for velvillig opplæring.

Og vi undertegner med de navn som våre kolleger har hengt på oss:

*Marte, Hadeland, den lyse med bestebalen
og den lille mørke.*

AKVARIUM

Gullfiskenes klagesang

Fem gullfisk svømmer trist omkring
og tenker på så mange ting:
At vi kunne være så dumme
å svømme inn i akvariume'
nei, heller et kott enn et palass
når alle veggør er av glass,
om vi jobber, gråter ler,
står alltid noen utenfor og ser.
Vi har'ke noe privatliv lenger,
og det er da noe alle trenger?
Vi krummer ryggen, jobber og strever,
men aldri såsnart vi blikket hever,
står der en «han» derute og glaner,
morer seg kanskje over våre vaner?
Eller tror han kanskje at han skjønner
systemet vårt når rundt vi svømmer?

Praw.

Men, skal vi beskues fra alle sider,
vi gjør som Eva fra Adams tider,
vrikker på halen og kneiser med nakken,
pudrer vår nese og frisker opp lakken,
glatter på skjellene, maler vår trut,
det kreves jo at vi tar oss ut!
Men ærlig talt, vi vil begynne å spare,
for de som skal vokte oss, er ikke rare!

Og just som vi prater om sensasjonen,
ringer det iltet i telefonen,
da er det en som har tenkt å *skrive*,
nei, det er'ke til å holde ut dette live'.
«Vi kommer snart!» skriker vi i kor,
da reiser vokterne seg fra sitt bord,
det stirres på oss gjennom vår rute,
og han som er skrivetrengt står derute!
I. S.

Proton funksjonærforening

Foreningen ble stiftet den 29. april 1958 og har nå tilbakelagt sitt første semester, hvor vi har hatt 2 møter og 2 teaterforestillinger. Den tiden har vist at Foreningen har en oppgave og tilslutningen er god.

Alle kategorier av funksjonærer er praktisk talt like godt representert, vi har med unge som gamle, slik at vi trygt kan si at Foreningen nå er et organ for funksjonærene i A/S Proton.

Som det fremgår av formålsparagrafen, skal Foreningen bl. a. søke å fremme et godt forhold mellom alle ansatte og mellom ansatte og firmaets ledelse.

Personlig en ser jeg dette som noe av det viktigste. Vi er så mange her i Proton Oslo nå, spredt på forskjellige steder i byen, at det er gunstig å komme sammen på hyggelige møter med et godt program, for å lære hverandre og hverandres oppgaver innen firmaet å kjenne. Kan Foreningen bidra til å styrke en god korpsånd, har den virkelig vært med på å løse en stor oppgave. Vi kan ikke tape av syne at det er vårt firma som binder oss sammen. Vi må daglig være med på å styrke Protons posisjon hver på vår plass. Det er bare derigjennom vi kan oppnå en jevn bedring i de ansattes vilkår, såvel arbeidsmessig, lønnsmessig som sosialt.

Funksjonærene vil alltid ha spørsmål og problemer av felles interesse som ønskes forelagt firmaets ledelse. Vi har nå i Foreningens styre et naturlig bindeledd for disse spørsmål. Det er gledelig å konstatere at det gjensidige tillitsforhold mellom ledelse og Funksjonærforeningen er tilstede. Dette er en forutsetning for et fruktbringende samarbeide og ledelsen har hilst med glede opprettelsen av Foreningen. Velviljen har allerede gitt seg uttrykk gjennom saklig diskusjon om diverse spørsmål mellom representanter for vårt styre og ledelsen samt gjennom bidrag til Foreningen. Endelig vil ledelsen gjennom Funksjonærforeningen gi informasjon om spørsmål som fortrinnsvis bør behandles muntlig.

La oss derfor gi Foreningen den støtte og den oppslutning den har krav på og trenger, til beste for såvel de ansatte som firmaet.

P. Krogstad, formann.

Lover for Proton Funksjonærforening.

1.

Foreningens navn er *Proton Funksjonærforening*.

2.

Foreningens formål er å fremme funksjonærenes interesser og ønsker, og arbeide for et godt forhold mellom alle ansatte i firmaet og overfor firmaets ledelse.

3.

Foreningen er upolitisk.

4.

- a) Generalforsamlingen er øverste myndighet. Foreningen ledes av et styre bestående av 6 medlem-

mer + 2 varamenn. Generalforsamlingen velger formann, styret seg imellom velger viseformann, sekretær og kasserer.

- b) Styret oppnevner nødvendige komiteer for egne oppdrag.

5.

- a) Ordinær generalforsamling avholdes hver høst i oktober, og innkalles med minst 14 dagers skriftlig varsel. Årsberetningen, regnskap og budsjettforslag tilstilles medlemmene og behandles av generalforsamlingen for endelig avgjørelse.
b) Forslag til saker som ønskes behandlet på generalforsamlingen må være styret (sekretæren) ihende innen 1. september.
c) Generalforsamlingen er beslutningsdyktig når den er innkalt med lovlig varsel. Lovforslag og lovendringer må avgjøres med minst $\frac{2}{3}$ flertall av de tilstedeværende. Andre avgjørelser treffes med simpelt flertall.

6.

- a) På den ordinære generalforsamling velges formann og resterende styre som bør ha en bredest mulig sammensetning, og derfor skal bestå av: En representant blant de merkantile funksjonærer, en representant blant de tekniske funksjonærer + fire andre medlemmer, slik at alle kontorene (Rosenkrantz gate, Rosenborggaten, Amtmann Meinichs gate og Munchs gate) om mulig blir representert i styret. Det må være minst en dame i styret. Formann + 2 medlemmer velges for 2 år. Prokurister kan ikke velges i styret. På generalforsamlingen velges 2 revisorer som ikke kan ha annet tillitsverv.
b) Valg avgjøres med simpelt stemmeflertall. Hvis det fremkommer mer enn ett forslag til kandidat, skal avstemningen foretas skriftlig.

7.

- a) Ekstraordinær generalforsamling innkalles med 14 dagers skriftlig varsel hvis flertallet i styret eller minst $\frac{1}{6}$ av medlemmene forlanger dette skriftlig med saksbegrunnelse.
b) På den ekstraordinære generalforsamling kan kun behandles den eller de saker som foranlediget innkallelse.

8.

Styret arrangerer minst 3 medlemsmøter i året. Medlemsmøter innkalles av styret med rimelig varsel.

9.

- a) Foreningens styre skal ivareta funksjonærenes interesser i firmaet. Styret har anledning til å innby ansatte i firmaet til å delta i spesielle arrangementer.
b) Formannen sammenkaller styret til styremøter etter behov, dog minst 6 møter i året. På styremøtene behandles de innløpne saker, eventuelt med innkallelse til alminnelig møte for samlet behandling. Styret er beslutningsdyktig ved fremmøte av minst 4 styremedlemmer.
c) Ved like stemmetall er formannens stemme avgjørende.

- d) Sekretæren fører referat fra styremøter, medlemsmøter og generalforsamlinger. Årsberetning utarbeides av sekretæren og behandles av styret. Sekretæren sørger for at årsregnskap, årsberetning og budsjettforslag blir mangfoldiggjort i tilstrekkelig opplag og tilstillet medlemmene før generalforsamlingen. Sekretæren sørger likeledes for at lovendringer og nye tilleggslover blir mangfoldiggjort i tilstrekkelig opplag og tilstillet alle medlemmer snarest mulig etter generalforsamlingen. Styret har anledning til å bevilge penger til løpende utgifter til foreningens drift.
- e) Kassereren fører det løpende regnskap og forestår alle inn- og utbetalinger i kassen. Alle utbetalinger skal anvises eller påtegnes av formannen eller viseformannen, eller ved fravær av disse, av sekretæren. Kassereren avslutter hvert år alle konti og utarbeider ny status (balanse) og vinnings- og tapskonto til fremlegging på generalforsamlingen. Kassereren fører medlemsfortegnelse, fyller ut medlemskort og undertegner disse. Det årlige budsjettforslag utarbeides av kassereren og behandles av styret.
- f) Revisorene reviderer alle regnskap før generalforsamlingen.

10.

- a) Som medlemmer kan opptas funksjonærer og pensjonærer i A/S Proton, Oslo.
- b) Ved innmeldelse fåes et medlemskort og et eksemplar av Funksjonærforeningens lover.

11.

Årskontingenten — kr. 10,00 — innkreves en gang årlig.

I forbindelse med direktør Jemtlands 40 års jubileum sendte Proton Funksjonærforening følgende hilsen:

«Direktør T. Dehli Jemtland,
A/S Proton,
Oslo.

Proton Funksjonærforening sender Dem sine hjerteligste lykkønskninger i anledning Deres 40 års jubileum i bedriften.

For en funksjonærforening vil det alltid være av største betydning at den kan være på talefot med og møte forståelse hos ledelsen, og vi i Proton gleder oss over og takker Dem for den «open door» politikk som De alltid har vært en eksponent for, en politikk som muliggjør et tillitsfullt forhold mellom bedriften og de ansatte.

Vi ønsker derfor vår avholdte direktør fortsatt mange lykkelige år som firmaets leder, til glede for bedriften, de mennesker som her har sitt daglige virke — og for vår unge funksjonærforening.

Med hilsen
Proton Funksjonærforening

P. Krogstad,
formann.»

Senere fikk foreningen et takkekort hvor direktøren skriver:

«Proton Funksjonærforening,
v/ formannen siv.ing. P. Krogstad.

Jeg vil gjerne gi uttrykk for min store glede over den hilsen jeg mottok fra Foreningen på min jubileumsdag. Jeg gledet meg både over den form hilsenen hadde fått, samt ikke mindre det vakre sigarett-skrin som medfulgte. Det skal bli plassert på mitt skrivebord.

Såvidt det er praktisk gjørlig tør jeg be om at min takk viderebringes til de enkelte medlemmer av Foreningen.

Deres hengivne

Bjørn Dehli Jemtland.»

Fra Proton Funksjonærforening.

Styret hadde den 15. november 1958 en konferanse med dir. Jemtland, hvor bl. a. følgende spørsmål ble behandlet:

1. Kantine i Rosenkrantz gate 11.

Det er et stort savn at man ikke har en spisesal her, man er henvist til å spise ved sin arbeidsplass eller å gå ut på en kafé. Styret spurte om ikke lokalene i 5. etasje kunne bygges om til dette formål når Med. avd. flytter til Munchs gate 5 B neste år. Dir. Jemtland svarte at disse kontorene dessverre allerede er disponert for andre viktige formål, men at man nå arbeider aktivt for å få en etasje til på indre gård, hvorved kantinespørsmålet vil bli løst.

2. Lørdagsfri i sommermånedene hver 2. uke.

Som kjent har Funksjonærforeningen hatt en foreløbig diskusjon om dette spørsmål. Ledelsen vil i nærmeste fremtid se på dette i forbindelse med 45 timers arbeidsuken som innføres for en stor del av de ansatte fra neste år. Man vil gjerne eventuelt finne frem til en helårsordning som kan realiseres uten merkbare skadevirkninger utad og ikke byr på for store praktiske vanskeligheter. Saken vil i løpet av vinteren bli forelagt Funksjonærforeningen igjen før endelig vedtak.

3. Firmaets 60 år.

Ledelsen betrakter ikke de 60 år firmaet runder nå for et jubileum som bør feires, hvorefter det heller ikke blir arrangert noen jubileumsfest for samtlige ansatte.

4. Protonavisen.

Styret fremholdt at de ansatte savner en bedrifts-avis som kan komme ut regelmessig, i hvert fall 4 ganger årlig. Dir. Jemtland omtalte de vanskeligheter redaksjonen hadde hatt å kjempe med p.g.a. arbeide innen firmaet i inneværende år, men understreket at det vil bli funnet en løsning slik at avisen kommer ut regelmessig og med mere internt stoff.

Proton Funksjonærforening
Styret.

Teater

Den ennå meget unge Funksjonærforeningen i Proton har allerede arrangert to teateraftener, og innen dette bladet kommer ut vil en tredje være gått av stabelen. Foreningen viser et prisverdig initiativ og Protonavisen ønsker den all lykke på ferden. Selv sagt håper en på at en med tid og stunder kan få noen små festberetninger om teateraftenerne (og forøvrig også om alle de andre vellykte tilstillingene). I et oppslag gjør foreningen oppmerksom på Folketeaterforeningen, som også samarbeider med Nationaltheatret, Det Norske Teatret og Det Nye Teater. Avisen vil gjerne støtte opp om aksjonen og gjengir derfor atter en del av Folketeaterforeningens introduksjonskrivelse:

Folketeaterforeningen ble stiftet i 1929 med det for øye å stimulere aktiviteten og interessen for godt teater. Gjennom alle disse årene siden den gang har Folketeaterforeningen samarbeidet med en rekke av byens teatre, bare bortsett fra en periode fra 1952 til 1956 da den bare samarbeidet med Folketeatret. I dag har den kontrakt med samtlige 4 stats- og kommune-støttede teatre her i byen.

Folketeaterforeningens medlemshefte, som en kan få kjøpt for kr. 3,— hvis en er medlem av en kollektivt tilsluttet organisasjon og for kr. 6,— ellers, inneholder 16 + 4 talonger, gir til dels store moderasjoner på teaterforestillinger arrangert av Folketeaterforeningen. Disse forestillingene blir tillyst i Tribunen, foreningens medlemsblad. Alle som kjøper medlemsheftet får Tribunen tilsendt. Når det gjelder Folketeatret kan medlemmene gå når de ønsker, det vil si at de kan gå rett i Folketeatrets billettluke og kjøpe billetter på medlemsheftet både på premiedager, lørdager og søn- og helligdager. På de andre teatrene kjøper Folketeaterforeningen forestillinger som tillyses i Tribunen. Billettsalget til disse teatrene foregår i Dagbladsentralen.

Folketeaterforeningens medlemshefte gir omkring 25 % moderasjon på billettprisen i teatrene. Hefte inneholder som nevnt 16 talonger. Hver talong gir moderasjon på en teaterbillett og en kan få kjøpt inntil 4 billetter pr. forestilling. De fire ekstratalongene kan bare brukes etter nærmere tillysning fra Folketeaterforeningen.

Folketeaterforeningen har omkring 600 kontakter i byens bedrifter og organisasjoner. I samarbeid med disse kontaktene legges det ofte opp gruppesalg på den enkelte bedrift eller i den enkelte organisasjon, slik at en sammen med kolleger kan avlegge et besøk i Folketeatret og er en mange nok er det ingen ting i veien for at en kan få ordne seg med litt servering og en liten svingom etter forestillingen. Som en vil forstå gjelder denne ordningen bare for Folketeatret.

I tilknytning til Nordahl Grieg's skuespill «Nederlaget» gjengis et utdrag av et oppsett vi har mottatt fra Folketeaterforeningen:

Som kjent så er «Nederlaget» en dokumentarisk fremstilling av Paris-kommunen i 1871, men det er like meget et drama om motsetningene mellom gammelt og nytt samfunnssyn. I dette tilfelle mellom borgerskapet og det revolusjonære proletariet.

Krigen med Tyskland 1870—1871 ble et sviende nederlag for Frankrike. Den franske regjering var diplomatisk utspilt da den erklærte krig og den franske armé kom fullstendig til kort overfor den metodiske prøyssiske militarisme.

Paris ble beleiret av tyske tropper. De rike borgerne og adelsmennene hadde forlatt Paris og makten var glidd over til arbeiderne og småborgerskapet. Da den franske statsministeren, Thiers, inngikk fred med Tyskland hevdet arbeiderne i Paris at bursjoasiet hadde forrådt fedrelandet.

De sosiale forholdene under keiserdømmet hadde vært elendige og krigen gjorde forholdene enda verre. Under beleiringen av Paris var det gitt henstand med betaling av gjeld og husleie. I nasjonalgarden i Paris ble soldatene lønnet og av den grunn ble den fortrinnsvis rekruttert fra de arbeidsløses rekke.

Ved fredsslutningen opphevet Thiers moratoriet for gjeld og husleie og han hadde også planer om å avskaffe lønnen i nasjonalgarden, men han var redd for å utskrive kommunevalg i Paris. 18. mars 1871 forsøkte regjeringstroppene å føre bort nasjonalgardens kanoner, men folkemengden i Paris hindret dem og drepte den kommanderende offiseren. Thiers bestemte seg for å ta et blodig oppgjør med arbeiderne. Nasjonalgardens sentralkomite skrev ut til et nytt bystyre — Kommunen — som utviklet seg til å bli en revolusjonær regjering.

Innen Kommunen ble det flere grupperinger. Det var republikanere og patrioter som dyrket folket og en uklar sosialisme og en del pratmakere som dyrket martyriet under keiserdømmet. Blanquistene var energiske intellektuelle og en del arbeidere, som holdt på et revolusjonært og sentralisert jacobinerdiktatur. Proudhonistene — som mest besto av fagforeningsfolk hadde en klar sosialistisk farge. De var motstandere av diktatur og sentralisering, men ikke skikket til å lede en borgerkrig.

Mot denne fellesgruppen reiste Thiers en stor styrke og erobret Paris kvartal for kvartal under blodige kamper. Kommunardene tapte og de siste av dem ble skutt på Pere Lachaise — en kirkegård i Paris.

Faciten var nederlag. 20 000 kommunarder ble som fanger skutt under opprydningen. 40 000 arrestert, 270 dømt til døden og henrettet og 10 000 dømt til deportering og lange fengselsstraffer.

Dette korte historiske risset er bakgrunnen for Nordahl Grieg's «Nederlaget».

Skilletegnene greier seg!

Cecil de Mille fikk en dag oversendt en dreiebok. Forfatteren unnskyldte seg at han i hastverket ikke hadde fått tid til å sette inn punktum, komma og andre skilletegn.

Cecil de Mille sendte arbeidet tilbake med den vennlige bemerkningen:

«Har med interesse studert Deres dreiebok uten at mangelen på interpunksjon på noen måte har forstyrret meg. Arbeidet kan ikke brukes.

Neste gang kan De heller sende oss skilletegnene, så kan vi føye inn teksten som passer imellom.

Cecil de Mille.»

JULENØTTER

Så er det jul igjen, men før vi lar barna kaste seg over årets nøtter, vil vi se hvorledes nøttene smakte i fjor. Mange var flinke til å hjelpe vesle Per med regnestykket. Premien gikk til Petter Velo som fikk et modellfly. Brit Elmgren fikk en bok for løsningen av oppgaven «Barna», og Reidun Larsen fikk en bok for løsningen av Puslespillet. Fiskene var det ingen som greide ordentlig opp med.

Løsningene av årets nøtter sendes innen 25. januar 1959 til Wig. P/O. Konvoluttene merkes «Julenøtter». Hver oppgave teller for seg. Glem ikke å oppgi navn og alder!

Regnestykket

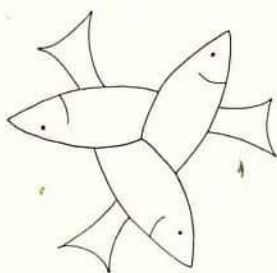
Det lyder utrolig, men også i år har vesle Per vært uheldig. Denne gangen er en flaske blekkfjerner rent ut over innføringsboken og har tatt bort det meste av multiplikasjonsstykket hans. Der det står stjerner kan han se at det har vært tall, men ikke hvilke. Slik så det ut:

$$\begin{array}{r} * * \times * 6 \\ * * * \\ * * \\ \hline = 546 \end{array}$$

Kan du hjelpe vesle Per med å finne ut av oppgaven? (Løsningen i fjor var: $791 + 148 + 60 = 99$.)

Fiskene

Når dere i fjor ikke greide oppgaven om fiskene, som var ment å være den letteste, så var det nok — tror jeg — fordi hverken far eller mor visste hvorledes det skulle gå til. Vitsen var jo at alle fiskene skulle ligge øverst og underst på samme tid, slik du ser det på skissen. Sist glemte jeg å fortelle at det var torsker fiskermannen fikk på kroken. Jeg har da denne gangen heller ikke tegnet ferdig tegningen. Kan du hjelpe meg med å få den riktig fin med finner, hale, munn og skjegg og alt som hører med til fine torsker? Tegn ikke for smått!

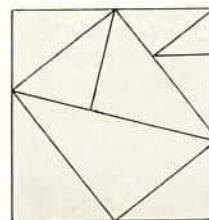
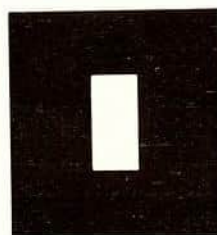
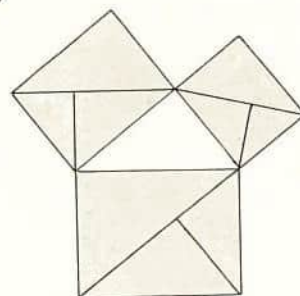
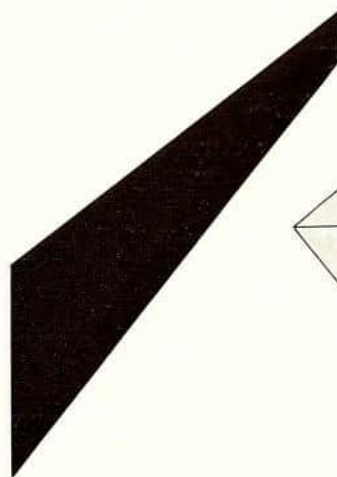
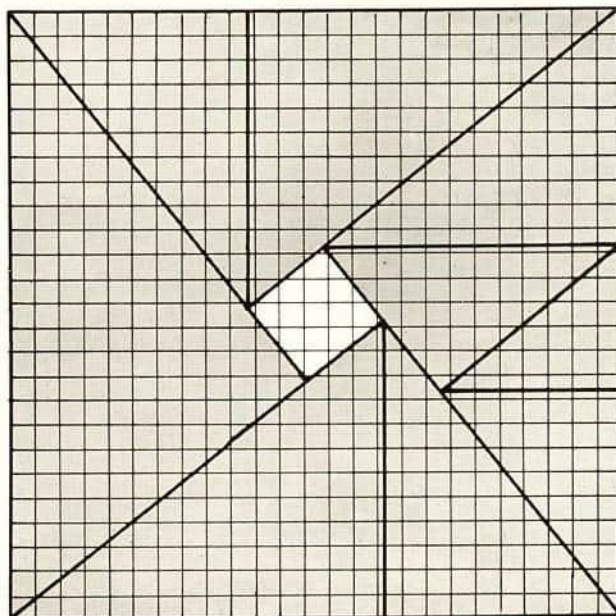

Juletreet

Per og Pål, Lise, Kari og Eva er ute og leker igjen, og atter kommer den gamle konen bort til dem. Hun spør om de har en gåte for henne i år også. Jo, det har de! «På barneværelset har vi et eget lite juletre,» forteller de. «Det har like mange lys som Lise er gammel til. På de øverste og mellomste grenene er det like mange lys tilsammen som på de underste, og det er flere lys på de mellomste enn på de øverste grenene. Hvor mange lys er det nå på de øverste, de mellomste og på de nederste grenene?»

Brikkespillet

Hvis du ikke har brikkene fra i fjor, må du tegne opp de ni brikkene på papp. En rute lik 5 mm er passe målestokk. Forsøk så av brikkene å lage figurer av samme form som de sorte figurene. De grå figurene viser løsningene på oppgavene fra i fjor.

Kona greide ikke oppgaven i år heller, hun. Kan du hjelpe henne?

(I fjor var Per og Pål 8 år gamle, Lise 9, Kari 4 og Eva 3 år.)

Erstens kommt es anders, Zweitens als man denkt.

Dette ordspråket, likesom illustrasjonen ovenfor er valgt for å vekke oppmerksomhet. Jeg har forsøkt med branner før, men jeg kan ikke holde på med det. Det blir for kostbart i lengden. Bildet er forøvrig hentet fra Mosseveien. Arrangementet har veivesenet ansvaret for i forbindelse med omdirigeringen av trafikken ved Vinterbro, den gangen veien delvis var rast ut. En fin samling skilter, ikke sant? Særlig skiltet for innkjøring forbudt! En skulle tro at meningen da var at det var forbudt å kjøre inn i veien, men hva da med pilen på plakaten på midten? Nå, det var ikke slik det var tenkt. I dette spesielle tilfelle betød skiltet slett ikke innkjøring forbudt, tvert imot: Kjør inn! Jeg lurer på hva trafikklpolitiet kommer til å si hvis jeg stadig oppfatter skiltene som om de skulle mene det motsatte? Jeg synes jeg hører deg, kjære leser: Men det måtte du da forstå! Si meg, er det meningen at man skal forstå at det ikke er meningen at man mener det man sier, men i beste fall det motsatte hvis man da i det hele tatt mener noe. Er det riktig at man vender seg til å regne med at folk flest slett ikke oppfatter noen ting. Skal uttrykksmidlene ikke lenger ha noen valør? Det spiller ikke noen rolle om man uttrykker seg galt, hvis det i det hele tatt kan forstås riktig. Vi skyver ansvaret fra oss og går ut ifra at andre har tenkt for oss. Er det ikke slik det er?

Individuell oppfatning har ikke noen livsberettigelse lenger. Kontrollinstitusjoner overvåker vårt ve og vel, sørger for at vi aldri blir lurt og allskens for- eninger ivaretar våre interesser, fremlegger de syns- punkter de har tenkt ut passer for oss, forhandler om våre rettigheter og all vår tarv, så vi ikke blir plaget av bekymringer, men riktig kan vegetere oss gjennom livet uten en eneste selvstendig tanke.

Jeg synes å fornemme vill protest. Det er da ikke slik! Det er da ikke slik det er tenkt! «Erstens kommt es anders, Zweitens als man denkt.» Det har lett for å bli resultatet. Men hvorledes kan man bekjempe ut- viklingen? Ved fri meningsyttring, ved individuell opp- treden innen fellesskapet. Det er individets — din plikt å gjøre deg gjeldende. Så si da noe! Overlat ikke til andre å tenke for deg. Eller er det med deg som med selgeren med fast lønn som også ville ha provi- sjon. Dette ville øke salget. Det var ikke vanskelig å bli enig om en prosentsats. Heller ikke om at den bare skulle regnes av øket omsetning. Men hva hvis omsetningen hans gikk tilbake? Skulle han da trek- kes? Nei, det kunne han ikke være enig i. At det måtte være rimelig at han når han ville ha andel i en eventuell meromsetning, så måtte han også være villig til å bære en del av risikoen hvis omsetningen skulle gå tilbake, det kunne han ikke forstå, for den tanken hadde ingen tenkt for ham.

La våre tanker modnes ved at vi bruker dem i ærlig meningsbrytning. Avisen har spalteplass.

Wig.

Svarteper

Ja, jeg sikter virkelig til det så koselige spillet fra barneårene, som vi alle kjenner så godt. Når jeg nå engang er inne på barndomsminner, så kan jeg like godt ta med at det jeg skriver her, det har jeg ikke alene suget av mitt eget bryst, som det så naivt heter i eventyret: Manndatteren og kjerringdatteren. Nei, jeg er blitt inspirert av en liten epistel: Der Schwarze Peter, som jeg fant i Siemens husorgan: Siemens Mitteilungen, januar 1958. Ja, for Svarteper, det er et internasjonalt spill, både blant store og små. De store, vi såkalte voksne, vi spiller riktignok på et annet plan, men det skal jeg komme tilbake til.

Dere kjenner sikkert metoden som går ut på å velte ansvaret over på andre. Det er ikke noen, ny metode. Den har vært kjent og utprøvet gjennom årtier her hos oss og i mange andre firmaer og naturligvis spesielt hos myndighetene og alle deres institusjoner. For ikke lenge siden hørte jeg om en nyansatt. Allerede første dagen hans i firmaet fikk han det erfarne råd: Hvis du merker at det er fare for at noe kan gå på tverke, forsøk da alltid i tide med en aktnotis å få skjøvet ansvaret over på en annen avdeling.

Hånd på hjertet: Hvem har ikke en eller annen gang benyttet seg av denne oppskriften? Det er så menneskelig at ingen vil være den skyldige når det inntreffer et «uhell», at metoden, som forøvrig hverken er noe Proton- eller Siemens-patent, sikkert kommer til å overleve alle angrep fra rasjonalisering, automatisering, spare-, samarbeids- og andre aksjoner. Men ærlig talt, overdriver vi ikke av og til bruken av aktnotiser.

Aktnotiser er til for å fastholde vesentlige avtaler, slik at alle som blir berørt på en grei måte har oversikt over det som gjelder. Ved siden av dette er akt-

notisene meget bekvemme meddelelsesmidler om hendelser, resultater, forsinkelser eller hva det nå kan være. Aktnotisenes oppgave er å komme med positive, saklige meldinger. Hensikten er ikke å bygge opp en listig mur av bevisstykker. Men hvorledes er det i virkeligheten. Hvor mange aktnotiser blir ikke skrevet bare for å få skjøvet ansvaret fra seg. Hvor mange kopier av aktnotiser og brev blir ikke sendt til foresatte, bare for å bevise at en annen enn en selv er den skyldige. Det er ikke mulig å nevne tall, men sikkert er det at på den måten kastes det bort en masse verdifull tid. Det er saksbearbeiderens tid som går med til å tenke ut den sikre skansen, tiden til hans skrivehjelp som må skrive hele historien, tiden til hans foresatte som må lese den, tiden til den annens foresatte som også må lese den, den andre saksbearbeiderens tid og også tiden til dennes skrivehjelp — for som oftest vil han med en ny aktnotis bevise at saken har en helt annen sammenheng og at ansvaret for feilen ligger på et helt annet hold enn det som er påstått. En masse tid, for ikke å snakke om all den tiden som går tapt for alle «mottagerne» av de forskjellige kopiene, som må lese disse og få dem arkivert. Ennå er ikke noe gjort for å få rettet på feilen.

Jeg synes nesten å høre hvorledes det fra produksjonen og verkstedene megetsigende fastslås: Der ser dere hvorledes det arbeides på kontorene. Men de er ikke det minste bedre, selv om det naturligvis — for bare å nevne et eksempel — aldri er verkstedets skyld, hvis en termin blir overskredet. Det er innkjøpet og lageret som har sviktet. At materialene ikke ble rekvirert i tide, ja se derom tier man helst.

Det ville ikke være vanskelig å finne dusinvis eksempler både fra den ene og fra den annen kant, men de er sikkert for lengst alment kjent, så jeg skal heller la være å ripe opp i sårene. Den ene lurar «Svarteperen» over til den annen. Jo fler avdelinger og fler personer arbeider med samme sak desto kjærkomnere og hyppigere er Svarteper-spillet.

Den menneskelige tendens til å ville velte ansvaret over på andre er mer enn forståelig, men får den fritt løp, kan den bli til fare for samarbeidet. Samarbeid og det å være beredt til å ta ansvaret for en risiko har imidlertid fra tidenes morgen vært viktige grunnstener for ethvert teknisk og økonomisk fremskritt. Alt avhenger av at hver enkelt er villig til å ta på seg et visst ansvar, om det så bare er for egen arbeidsplass, eget verktøy, en enkelt maskin eller arbeidet for noen få medarbeidere. Bare den som er villig til å ta på seg ansvar og som stadig kritisk overvåker sin egen innsats, kan også vente at en dag vil vedkommende bli overlatt mere ansvar. Innsatsvilie og ansvarsbevissthet forutsetter klare retningslinier for fordeling av ansvar og kompetanse. Men om det temaet vil jeg skrive en annen gang.

Wig.

Belest

«Du far, hvorfor leser skredderen din så meget?»

«Hva får deg til å tro at han leser meget?»

«Jo, fordi han alltid begynner brevene sine til deg med: Ved gjennomsyn av mine bøker . . .»

ORIGINAL HANAU -

50 år -

Hanau er ikke noen stor by i Tyskland. Med knappe 40 000 innbyggere må den regnes til de små byene. Allikevel er denne byen kjent over hele verden. Og det som har gjort den kjent, det er ikke dens historie hverken i gammel eller ny tid. Det er et produkt som fremstilles i en fabrikk i byen som har gjort den kjent. Dens berømmelse skyldes en høyfjellsol som over hele verden er blitt anerkjent som toppen av kvalitet. Original Hanau høyfjellsol fra Quarzlampe Gesellschaft mbH er et verdensmerke.

I år feirer dette merke sitt 50-årige jubileum, og i den anledning var det innkalt til en stor kongress i Hanau, som Pran og jeg fikk anledning til å delta i. I sin alminnelighet har jeg ikke meget til overs for kongresser, og det var også denne gang med meget blandede følelser at jeg dro dit hen. Den vesentligste påskynnelsen var at jeg måtte diskutere en del tekniske problemer i fabrikken for å finne frem til gangbare løsninger med henblikk på godkjenning av høyfjellsolene i Norge. Den særstilling Norge står i her skaffer meg fra tid til annen mangt et grått hår på hodet. Men la meg ikke her fordype meg i mine sorger. La oss konsentrere oss om jubilaranten.

Det kan synes eiendommelig, men ofte er det slik at enkelte mennesker ved sitt initiativ, ved sin fremsynte fantasi makter å sette markant preg på utviklingen i sin alminnelighet og innen det bestemte firma. En slik mann finner vi hos Quarzlampe Gesellschaft, og mannen er Dr. med. h. c. Franz Günther (nederst på neste side). Han er en merkelig mann, på samme tid pertentlig, korrekt og sterkt bundet av tradisjon som han er totalt uformell — nesten folkelig, på samme tid praktiker som han hevder et strengt vitenskapelig syn, kort sagt en mann av motsetninger. Hans verk er det ut av ruinene etter krigen å ha bygget verk

større og mer vidtseende enn man uten videre kan forestille seg.

Hele hemmeligheten til Quarzlampengesellschaft ligger på den tekniske sektor i et vesentlig forhold: Kjennskapet til glass. Frembringelsen av glassorter med helt spesielle egenskaper er grunnlaget for suksessen. Quarzbrenneren i alle dens utformninger har vært grunnstenen i bygget, først til bestrålingsapparater beregnet på bestråling under medisinsk kontroll, senere i form av såkalte legmannsapparater som etter den aller siste utvikling har fått en helt spesiell utformning for rent kosmetisk behandling. Men quartzbrennerne har også fått annen anvendelse. Ved siden av de meget spesielle områder: Ekthetsprøvnings dokumenter, sporsøkning og fargeekthetsprøvnings finner en et vidt utbredt anvendelsesområde i steriliseringslampene, hvor igjen quartzbrenneren får uvurderlig betydning for vår helse. De viktigste anvendelsesområdene er her mindre kjent. De fleste tenker vel nærmest på sterilisering av luften i oppholdsrom, forsamlingsaler, kontorer etc., men disse områder er nærmest av underordnet betydning. Virkelig betydning har Sterisollampene i den farmasøytiske industri, i blodbankene og på sykehusene. En skal heller ikke glemme anvendelsen i næringsmiddelindustrien, meierier, ystier, hermetikkfabrikker for bare å nevne noen tilfelle der sterilitet er av stor betydning for resultatet. Kopieringsanlegg bygges også over quartzbrennere.

Men leken med glass og den nære kontakt med medisinen førte selskapet naturlig inn på et annet område: Operasjonslamper. Det er en helt spesiell teknikk som danner grunnlaget for konstruksjonen av operasjonslamper fordi den er bundet av meget strenge forutsetninger. La oss bare feste oss ved noen

få i fleng. Til tross for til dels meget store krav til lysmengde som må konsentreres på et relativt lite operasjonsfelt, må varmestralingen være meget liten, fordi sårkantene ellers lett blir skadet. Lyset skal på samme tid være rettet, som det gir en tilfredsstillende skyggefrihet allikevel forbundet med utpreget plastisk virkning i operasjonsfeltet. Fargegjengivelsen bør være god. Og sist men ikke minst må lampen være lett å manøvrere og garantere den aller største sikkerhet mot nedfallende deler, ved siden av at den må være lett å holde ren. Under disse synspunkter er det slett ikke lett å konstruere en operasjonslampe. Allike-

vel er det lykket QLG som en nykomling på dette markedet å finne frem til banebrytende løsninger.

Dette verket kan dr. Günther se tilbake på, og som skjebnen så ofte vil det, har han nå nådd en alder da han trekker seg tilbake fra det daglige virke for å nyte sitt otium. Nye krefter skal overta roret. En direktør går av, og to nye blir utnevnt. Det er ikke lenger en manns arbeid å lede QLG.

Direktør Dietrich Bludau (til venstre) overtar den merkantile ledelse, mens direktør dr. E. O. Seitz (til høyre) leder den tekniske sektor. Jeg kan ikke nekte for at jeg hadde en ikke liten merkelig fornemmelse da herrene ble presentert for oss i festsalen, og bakgrunnen den var denne. Viktige tekniske forhandlinger hadde opptatt meg så meget at jeg ikke hadde fått tid til å sette meg inn i selve kongressprogrammet. Jeg var derfor ikke særlig orientert om det som skulle skje. Nå ville tilfellet at vi dagen før den høytidelige åpning ble sittende sammen med en del herrer fra QLG, representanter fra forskjellige land, Pran og jeg, på en hyggelig restaurant. Vi ble presentert for hverandre, men som det er ved slike anledninger — jeg makter ikke å legge merke til navnene. Pran og jeg ble sittende med en riktig hyggelig herre mellom oss, som vi slett ikke riktig klarte å plasere: om han var representant eller QLG-mann. Men slikt spiller nå i sin alminnelighet ikke noen større rolle. Man prater om løst og fast og hygger seg på beste måte. Det gjorde da vi også. At fornemmelsen måtte bli litt rar, og at vi begynte å tenke nøye etter hva vi egentlig hadde sagt, det tør vel være forståelig, når vi så plutselig dagen etter oppdaget at det var direktør Bludau vi hadde hatt mellom oss.

Kongressen ble avsluttet med en båttur oppetter Rhinen til hotell «Schwan» i Oesterich ikke langt ovenfor Bingen. Og der var det fest med taler på minst 20 språk, allsang og historier. En fortreffelig avslutning.

Wig.

40 år.

Det var vel engang i januar jeg satt inne hos direktør Jemtland. Vi diskuterte hvorledes en skulle forholde seg med stoff som sorterte under rubrikken personalia. Jeg hevdet den oppfatning at hvis hverken kolleger eller foresatte så seg beføyet til å levere manuskript i den ene eller annen anledning, så kunne jeg som redaktør ikke gjøre annet enn å forbigå saken i taushet. Det kunne synes hårdt, men etter min mening er det ikke noen vei utenom. En må være konsekvent. Han kremtet et par ganger på sin karakteristiske måte, og jeg så hvorledes et underfundig smil lurte seg frem i øyekroken på ham, da han spurte meg om jeg var oppmerksom på hans jubileum. Jeg bekreftet det, og så ble det ikke sagt noe mer om den saken.

Nå er vi så langt! Er jeg i noe dilemma? Nei! Når ingen andre føler seg beføyet til å skrive om jubilarer, eller i det minste ikke er kommet så langt at de har sendt meg noe manuskript, ja da føler jeg meg i dette spesielle tilfelle kallet. Ikke fordi det er den administrerende direktør som har jubileum, nei, ganske enkelt fordi tilfeldighetene i skjebnens spill har gjort at jeg har hatt så megen kontakt at jeg finner det er grunnlag for at jeg ytrer meg. Men før jeg gjør det, henter jeg fra ETT deres hilsen til jubilarer. Det er en bekvem måte å få med de vesentligste faktiske opplysninger.

Den 1. august 1958 kunne administrerende direktør Bjørn Dehli Jemtland i A/S Proton se tilbake på 40 års virke i sitt firma.

Han er født 24. juni 1895 og tok eksamen som elektroingeniør ved NTH i 1918. Samme år ble han ansatt i Siemens Norsk A/S, Oslo. To år etter ble han førsteingeniør i firmaets avdeling i Trondheim, senere overingeniør og i 1940 direktør.

Sin nåværende stilling som administrerende direktør fikk Jemtland da firmaet i 1947 ble omorganisert til A/S Proton, etter at det siden frigjøringen hadde vært under offentlig forvaltning med Jemtland som forvalter.

I Trondheimstiden deltok Jemtland meget aktivt i det tekniske foreningslivet, således har han vært formann i de lokale avdelinger av både NIF og NEF og styremedlem i Polyteknisk Forening. Han er innehaver av NIF's bederstegn. Han var også styre- og representantskapsmedlem i en rekke trønderske industri- og forretningsforetagender og i 1946 medlem av Trondheim bystyre.

For tiden er direktør Jemtland styremedlem i A/S Elektrokemisk, A/S Hafslund, A/S Osram-fabrikken, A/S Forretningsbanken, A/S Trondhjems Canning & Export Co., og i A/S Proton med dattelselskaper. Han er således en forgrunnsskikkelse innenfor norsk industri. Han er fremdeles en interessert foreningsmann og

innebar tillitsverv i NEF. Men naturlig nok er det i første rekke A/S Proton som opptar hans tid og krefter. Denne store bedrifts grunnfestede posisjon i hele vårt land skyldes i vesentlig grad direktør Jemtlands dyktighet som ingeniør og forretningsmann, og ikke minst hans sjarmerende personlige egenskaper. Han har en egen evne til å leve seg inn i de enkelte kunders problemer, og ut fra sin rike erfaring er han alltid rede til å bistå dem i deres anstrengelser for å finne de beste løsninger.

Vi ønsker direktør Debli Jemtland og hans firma til lykke med jubileet. F. W.

Hva kan så jeg si til jubilanten. Han er overordentlig sjarmerende. Ja, jeg vil gå så langt som til å si at for den som ikke våger å stole blindt på ham, må hans sjarm være direkte farlig. Den hjelper ham over enhver vanskelig situasjon.

At det settes stor pris på direktør Jemtland det fremgår også klart av det overveldende gavebordet med gedigne gaver fra nær og fjern. Der var gaver fra styret, prokuristene, funksjonærene, montørene, Proton Trondheim, Svenska Siemens, direktør Heyerdahl, Siemens og mange andre. Telegrammer og lykkønskningsbrev strømmet ustanselig inn. En mengde blomster skulle også ha kommet, men da direktøren allerede dagen etter skulle reise, fikk han dem senere. På bildet ser vi noen av gavene uten at jeg her vil regne dem opp.

Men jubilanten må også tåle litt kritikk. Av listen over alle hans tillitsverv er lett å forstå at han alltid

må ha dårlig tid. Og han har alltid dårlig tid! Vi hans underordnede og medarbeidere ønsker inderlig at han må finne tid ikke bare til å lede forrettningens gang på beste måte, men også til å besøke oss en sjelden gang, hver på vår arbeidsplass. Det er noe vi savner.

Til bildene må vel også sies noe. Først bildet fra kontoret: Jeg beklager at jeg ikke kan gjengi hva direktøren sa da jeg overraskende fikk lurt meg til å ta det. Jeg får nøye meg med å si at det var typisk. Heller ikke passer det å gjengi den historien overingeniør Klaus og Jemtland ler så hjertelig av ovenfor, men morsom var den, det kan alle se.

Fru direktør Jemtland var også med på tilstelningen om aftenen og hvorledes det var eller ikke var så lyktes det meg å få tatt et bilde av «paret». Riktig søte var de der de satt i sofaen. Wig.

40 år.

Skjebnens spill er ofte underfundig, slik vil den at direktør Jemtlands sekretær har sitt 40 års jubileum samme år som han selv, nærmere bestemt den 20. mars. Nå har frøken Ingrid Søyland på det bestemteste nektet meg å skrive om henne i avisen. Det er kanskje det som får meg til å slå ned disse linjer, eller er det noe annet?

Jeg har lyst til å hylle henne slik jeg har lært henne å kjenne, ikke som direktørens sekretær, men som en ganske alminnelig dame i vår tjeneste, alltid smilende, hjelpsom og villig. Som sådan vil jeg hylle henne.

Wig.

To nye prokurister

er ikke daglig kost, tenkte løvene fra Erlangen, hvis da noen av dere skulle huske den historien. Men spøk til side. La ikke min penn i fullkommen respektløshet forkvakle det faktum at vi fra 1. januar i år har fått to nye prokurister i Proton, Oslo. Det er overingeniørerne Halvard Heggveit og Sverre Falkenberg Andersen. Under prokurister forestiller vi oss vanligvis meget alvorlige menn og det var ikke uten en viss spenning jeg oppsøkte de to nybakte prokurister for å se hvorledes de hadde forandret seg. Skuffelsen var i så måte stor. De var akkurat de samme som før. Like greie og hyggelige som de alltid har vært.

Heggveit fant jeg på den vante plassen smilende og hyggelig som alltid ellers. Akkurat som dere ser ham avbildet ovenfor til høyre. Og glad var jeg. For hva skal en stakkars bladmann gjøre når han trenger inn til en prokurist for å se på ham og for å forsøke å skaffe stoff til avisen, når fagområdet han steller med er helt fremmed. Stille spørsmål og notere svarene synes å være en nærliggende løsning, men det er slett ikke lett, når en ikke på noen måte behersker kunsten å stenografere. Da er det en er avhengig av et velvillig objekt. Og det er Heggveit. Nå, det ble ikke noe intervju slik en pleier å finne det i avisen. Det ble til at vi ble sittende å prate en stund, og så interessant var alt det Heggveit visste å fortelle om elektromedisin at jeg rent glemte mine plikter og helt lot være å notere. Men i virkeligheten gjorde det slett ingen ting, for Heggveit forsto å forklare meg alt så enkelt og greitt at jeg faktisk tror å ha oppfattet hva elektromedisin går ut på, så nå håper jeg at det jeg beretter om arbeidsområdet for Heggveits avdeling må være så noenlunde riktig. Stemmer det ikke så er det i hvert fall ikke Heggveits skyld.

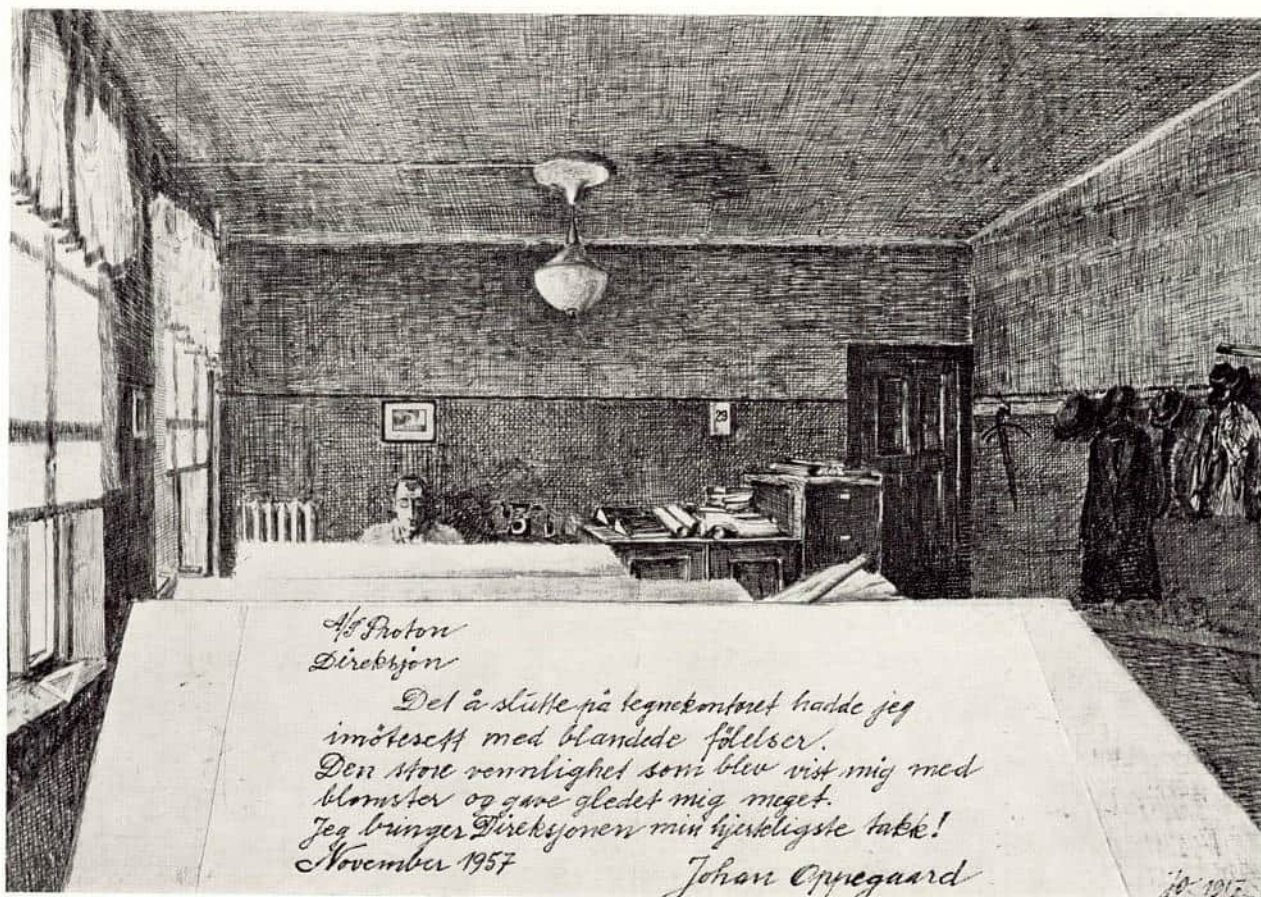
Et viktig felt innen elektromedisin og røntgenteknikken. Den spenner over et veldig felt fra de enkleste gjennomlysningsapparater slik som det som står hos kontrollengen, helt til de kompliserte anlegg med serieopptak og bestrålingsanlegg for å oppnå medisinsk virkning. Røntgenfilmen er en viktig forbruksartikkel. Vi har nylig igjen fått representasjonen for Agfa røntgenfilm som var så anerkjent før krigen. Fabrikkene lå imidlertid i østsonen, så en har måttet bygge opp nye produksjonsanlegg i vest. Ennå er kanskje ikke anleggene så innarbeidet som en kunne ønske det, men det vil sikkert ikke vare lenge før alle vanskeligheter

er overvunnet og Agfa har vunnet igjen sin gamle anerkjennelse også på røntgenområdet. Ved siden av røntgenapparater brukes en rekke andre bestrålingsapparater i elektromedisinen. Det er ultralydapparater, kortbølgeapparater og meget annet. La oss heller ikke glemme bestrålingsapparatene fra Original Hanau, som sikkert kommer til å gjøre seg gjeldende bare vi får overvunnet godkjenningsvanskelighetene. Tannlegestyr hører også inn under elektromedisinen. Det samme gjelder alle slags operasjonslamper. Ja, det var så meget rart Heggveit visste å fortelle om, at jeg faktisk til slutt måtte si stopp. Han får heller komme igjen med noen populære artikler om sakene sine i et annet nummer.

Da jeg nå var sluppet så heldig fra besøket hos Heggveit buste jeg like godt inn til Falkenberg Andersen med det samme. Kan noen tenke seg en som stråler mer av energi. Her følte jeg meg likesom mer på hjemmebane. Jeg har jo selv vært ansatt på S-avdelingen i sin tid. Det er jo likesom den avdeling som steller med det vi innen bransjen pleier å kalle det daglige brød. Men når en bare har tenkt å fylle en knapp spalte med intervjuet er det farlig å rote seg alt for langt ut på viddene. I forbindelse med det nydannede Siemens-selskapet faller det naturlig å spørre hva Falkenberg Andersen mener om Siemens Eelektriker AG. Det er klart, fremholder han, at utviklingen i retning av stadig større behov innen sektoren elektriske konsumapparater naturlig fører til reorganisasjon for å møte tidens krav. Også hos oss må vi vente at gruppe 84 vil vokse vesentlig i betydning. Ennå har ikke tyngden av Siemens-produktene satt inn for alvor og ennå mangler meget før Vegar, vår egen fabrikk, er nådd frem til den posisjon den bør ha. Konsumapparaterne leder naturlig tanken videre i retning av moderne virkemidler for å påvirke kundene til en for oss gunstig beslutning, eller kort sagt reklame. Jeg er klar over at jeg der rører ved et heller sår punkt. Det er da også med en for Falkenberg Andersen uvanlig forsiktighet at han nærmer seg spørsmålet. Det er klart at reklame må til, men hvorledes og i hvilken utstrekning, det må nøye overveies. Han vil i alle tilfelle bygge på faghandelen.

Til avslutning vil jeg på lesernes og egne vegne få lov til å gratulere både Heggveit og Falkenberg Andersen med den tillit som er vist dem. Til løvene fra Erlangen må jeg si: Bli hvor dere er! Vi har ikke bruk for dere!

Wig.

Johan Oppegaard

trakk seg i november i fjor tilbake til pensjonistenes rekker for å nyte sitt otium. Den adressen han i den anledning sendte direksjonen og som vi gjengir en reproduksjon av ovenfor forteller mer om mennesket Oppegaard enn mange ord.

Etter endt eksamen ved Porsgrund Tekniske Skole begynte han i juli 1912 som tegner på tegnekontoret. Det beskjeftiget den gang 6—7 tegnere. Helt til han nå trakk seg tilbake har han hatt sitt virke i selskapet vårt. Utallige er de tegninger han gjennom årene har festet til papiret eller lerretet som tidligere var så meget i bruk. Men Oppegaard er noe mer enn en vanlig teknisk tegner med hovedlinjal og vinkelhaker, eller tegnemaskin slik det i dag er så selvfølgelig. Oppegaard er minst like meget kunstner som han er en dyktig teknisk tegner. Hans store interesser i livet har da også alltid vært tegning og maling. Et ypperlig portrett av tidligere direktør Meinich stammer fra Oppegaards hånd.

Ved Statens Håndverks- og Kunstindustriskole skaffet Oppegaard seg grundig grafisk utdanning. I 1921 og også noen år under den siste verdenskrigen virket han forøvrig som lærer i frihåndstegning ved samme læreanstalt.

Men la oss dvele noen øyeblikk ved den stemningen Oppegaard så levende har holdt fast i den penne-tegningen som danner rammen om adressen hans til direksjonen. Tegningen er fra 1917 og setter oss altså tilbake til tiden under den første verdenskrigen. Teg-

nekontoret lå den gangen i fjerde etasje i mellomgården i Rosenkrantzgaten 11, altså der svakstrømmen nå holder til. Rommet er heller dystert, og allikevel syntes de nok den gang de hadde det slett ikke så verst. Nymotens begreper som lystetthetsteknikken og fargekondisjonering var ikke engang dukket opp i de vildeste drømmer. Hvem skulle våget å drømme om lysrørarmaturer, kontrastfargebalanse og liknende ting, for ikke å snakke om moderne tegnemaskiner, tusj-fyllepennner og andre bekvemmeligheter den tekniske tegner anno 1958 tar nærmest som en selvfølge.

Vi står ved Oppegaards tegnebrett slik han hadde arbeidsplassen sin i 1917. Hva tror dere vi finner, hvis vi våger oss til å kaste et forsiktig blikk på den tegningen som i dag er dekket av hilsenen til direksjonen? Det er et koblingsskjema, sirlig uttegnet for et trefaset skinneanlegg! Tegningen kunne like gjerne være fra i går. De samme prinsippene går igjen. Det er de samme grunnelementene som vi bruker i dag. Der finner vi skillebryterne, effektbryterne, måletransformatorene, amperemeterne, voltmeterne, wattmeterne, kort sagt alt som hører med i et trefaset skinneanlegg. Alt er tegnet med utsøkt orden og i fullkommen oversikt. Tegningen er preget av kunstnerisk sans for disponering av elementene, den er i balanse. Det hele har et utpreget kunstnerisk tilsnitt. Der ser vi Oppegaard slik han er. En sikker teknikker med kunstnerisk legning og vilje til å la kunsten få innpass også i en teknisk tegning.

Wig.

En hyggelig aften sammen med jublanter

Du verden hvor hyggelig det er å høre «gamlekara» berette om den gang da . . . Det er bare synd at det så sjelden blir tid til å stoppe opp. Vi glemmer så alt for fort hvorledes det en gang var. Jubileene gir oss en velfortjent påminnelse om at det også er noe utenom nuet, at fortiden også teller. De får oss et øyeblikk til å vende blikket bakover, og vi ser at utviklingen slett ikke er så brå som vi til daglig går rundt og innbillar oss. I virkeligheten er alt med ganske få unntagelser resultatet av jevnt og pålitelig arbeid som fører til en kontinuerlig utvikling. Ved slike tilbakeblikk er det liksom gamlekara stusser et ganske kort sekund, ser på hverandre og tenker: Er det virkelig så lenge siden. Vi yngre synes det er nesten uendelig lenge siden, særlig hvis vi forsøker å tenke oss like langt frem i tiden. Når vi stopper opp, er det i beundring for den troskap som ligger bak ethvert jubileum på arbeidsplassen. Vi merker oss som et faktum at den eller den har vært 25 eller 40, ja hele 50 år i tjenesten, men selv med vår beste vilje makter vi ikke å fatte hva som ligger bak.

En torsdag aften ved utgangen av januar, det var forresten den 30., holdt firmaet en tilstelning for de siste tre års jublanter på Continental. Det skulle være aftens med selskapelig samvær etterpå. Nå var det ikke slik at noen hadde funnet det nødvendig å gjøre Protonavisen oppmerksom på at det skulle være en tilstelning for jublantene. Nei, det var rent tilfeldig at jeg kom under vær med det. Nå pressen har sine egne veier; den kommer selv om den ikke er buden, for å bringe leserne inntrykk fra det som rører seg. En tilstelning for jublanter er en så viktig ting at den ikke kan gå upåaktet hen, selv om en med hård hånd har oversett den enkelte jublant, fordi det ikke lyktes å skaffe inspirert stoff.

Så tok jeg da kameraet og troppet opp til en tid da jeg regnet med at herrnene, for det var bare herrer denne gangen, var kommet til kaffen. Beregningen stemte fortreffelig. Kaffen og de små hyggelige glas-

sene var kommet på bordene, og veltfredse med de kulinariske nytelser de hadde lagt bak seg, koste jublantene seg i lun samtale omhyllt av den fine duften av gode røkesaker. Der satt hedersgjesten, 50 års jublant Carl J. Johansen, 25 års jublant Eivind Kolstad og 40 års jublant Birger Olsen sammen med disponent Astrup. Ved et annet bord hadde direktør Waage som selv er 40 års jublant, slått seg ned sammen med jublantene Thomas Morland (25 år), Johan Gabrielsen (25 år), Eilif Hansen (25 år), Fredrik Nilsen (40 år) og Andreas Eriksen (40 år). Ved det tredje bordet hadde jublantene Kristian Jensen (25 år), Oscar Hansen (40 år), Nils E. Nilsen (25 år), Rolf Schrøder (25 år) og Birger Hanssen (40 år) samlet seg om direktør Jemtland. Inn i dette edle selskapet av herrer med erfaringens pondus, dumpet jeg min yngling som knapt kan se tilbake på seks år i firmaets tjeneste. Det skal innrømmes at jeg følte en hvis kribling med tanke på hvorledes inntrengeren ville bli mottatt. Men enhver form for engstelse viste seg å være høyst ubegrunnet. En finere samling av koselige karer har jeg aldri dukket opp i. Det var ikke snakk om at de guterte meg, nei jeg var direkte velkommen. Den aftenen ga meg en opplevelse som er blitt meg et minne for livet. Ikke det at det skjedde store ting. Nei, det var de små ting som ga aftenen innhold.

I all hast knipset jeg noen bilder av jublantene. En og annen vil sikkert kritisere at så mange sitter med ryggen til apparatet. Det lot seg dessverre ikke unngå slik bordene var plasert, da jeg ikke ville ha noen oppstillingsbilder. Bildene skal forsøke å gi et inntrykk av hvorledes jublantene hadde det. Så snart den delen av oppgaven var avsluttet slo jeg meg ned ved bordene og koste meg akkurat som de andre. Her hersket ingen tvungen form. En gikk fra bord til bord akkurat som det var plass til og som det passet seg. Praten gikk om løst og fast. Vanligvis er det så langt fra min sterke side, men den kvelden ble jeg for det

meste sittende og lytte. Du verden så meget rart jubilantene vet å fortelle. Hvis hukommelsen strakk til og jeg tok med alt det rare som ble fortalt ville det sikkert fylle en hel bok. Men det er med disse historiene som med de aller fleste historier. Måten de blir fortalt på er helt avgjørende. Det er den personlige interpretasjon med alle de små personlige eiendommeligheter som kommer til uttrykk i ordvalg, stemmebruk, valg av kunstpauser og ikke å forglemme den personlige mimikken som gir historiene glans og livskraft. Gjenfortalt er de i grunnen ikke noe større å legge merke til. Mange av dem krever også personlig kjennskap til personene i historien.

La meg allikevel forsøke å gjengi en histoire som direktør Waage av og til gir til beste:

Gamle direktør Meinich var en meget bestemt herre som ikke alltid var nådig mot sine underordnede. Begynte en å stamme når man skulle forklare seg om en eller annen sak så kunne han uten videre sende vedkommende bort med beskjed om å komme igjen når man hadde funnet ut hva man ville si. Den samme direktør var overordentlig nøye med alt som ble gjort og var han ikke fornøyd med en sak, forsto han å gi uttrykk for sin ergrelse. Nå fortelles det om gamle direktør Høeg, at han også var innkalt til direktør Meinich. Nå må det vites at gamle direktør Høeg hadde solgt sitt firma til Siemens og på mange måter hadde sine spesielle rettigheter. Hvordan det var eller ikke var, så begynte direktør Meinich å buse opp, hvorpå Høeg ganske rolig pakket papirene sine sammen og gikk. Dagen etter da Meinich var falt til ro, kom han igjen og så sier han: «Du, Meinich, du skulle la henge opp et skilt foran deg og et bak deg. På det foran deg bør du la skrive: Mensch, ärgre dich nicht! På skiltet bak deg bør det stå: Mensch, ärgre mich nicht!»

Og mens en sitter slik sammen og historiene går, kommer en i nær kontakt. Oscar Hansen blir noe mer enn montørformannen som utmerker seg ved støy og pliktoppfyllende innsats. 15 år var han da han i 1909 begynte hos oss som læregutt på Sterkstrøm. Snart gikk han over til Svakstrøm og allerede i 1915—16 ble han ledende montør for svakstrømmanlegg, bl. a. Melkefabrikken på Hamar. I 1917 sluttet han hos oss, men allerede i 1921 kommer han tilbake og får godskrevet halvparten av sin tjenestetid. Så går utviklin-

gen videre til han i 1941 blir månedslønnet overmontør for svakstrøm og så i 1944 oppnår funksjonærstatus. Gjennom hele den lange tiden har han ikke hatt en eneste dags sykefravær. Stø som klokken kommer han om morgenen. Mens vi sitter og prater føler en hvorledes kontakten oppstår. Vi er noe mer enn tilfeldig ansatte i samme firma, vi er kolleger. Kolleger som tåler spøk og små velmente finter, som når Oscar med tydelig sideblikk til meg sier til Gabrielsen at det var noe annet med Protonavisen den gang han var redaktør. Da var det skikkelig med bilder og personalia slik det hører hjemme i en bedriftsavis.

Og Oscar Hansen er ikke noe særtilfelle. Kolstad var heller ikke eldre enn 15 år da han begynte på registratoret for sterkstrøm. Etter en tid ble han registratursjef eller arkivsjeff som det den gang het. Snart kom han over på lagerkontoret. Her førte han lagerbokholderiet og utførte statistiske arbeider. Etter hvert ble det innført den ordning at innkjøp til lager etc. mest mulig skulle gå igjennom en hånd. Kolstad ble den som kom til å besørge innkjøpene hos norske leverandører. Han ble den reneste forsyningsminister, hvilket ble enda mer markant da han under krigen også hadde med å skaffe matvarer til firmaets ansatte. I en ansøking om fritagelse for «borgervaktjenesten» fremheves at Kolstad «som ansvarlig leder for firmaets forsyning med poteter» er fullt opptatt med å ordne med innkjøp av 100 000 kg poteter og disses fordeling.

Men la meg ikke gå nærmere inn på personalia for jublantene. De to eksemplene får være grunnlag nok til å gi et inntrykk av karene og alt det de hadde å fortelle om. Men det er naturligvis ikke bare historier som blir fortalt. Det har vel ikke hendt at flere protonere har tilbragt en hel aften sammen uten at en er kommet inn på spørsmålet Proton som sådant. Det er så meget en mener å kunne rette på. Det er så meget en gjerne vil ha sagt. Og ved slike anledninger som dette blir det også sagt. Kanskje er det dristig av meg å kalle det en slags kannestøpning, men som oftest viser det seg at verden er ikke så enkel som det man forestiller seg en slik hyggelig aften. Det er mange skjær i sjøen som gjør at de strålende planer ikke får se virkelighetens lys. Men selv om det nå engang er så, så gjør det nå allikevel godt engang å få sagt hva en mener.

Og mens en sitter slik og prater, går tiden. Snart finner den første at han må bryte opp. Det er slutt. Selskapet bryter opp, og jeg går hjem full av tanker.

Wig.

Forståelsesfull

Pettersen hadde allerede vært gift et år, og nå ringte han for første gang hjem til sin kone for å fortelle at han ville bli forsinket:

«Kjære skatt. Jeg får i dag en viktig forretningskonferanse; det kommer til å bli meget sent. Jeg kommer sikkert ikke hjem før midnatt.»

«Å-å!» svarte den like så kloke som tiltrekkende konen søtt, «kan jeg helt sikkert stole på det?»

Forretningskonferansen fant ikke sted.

Juletilstelning

Når jeg nå skal forsøke å skrive noen ord om den tilstelningen som fant sted i Oslo Handelsstands festlokaler den 6. desember i fjor er jeg redd for å komme i samme situasjon som en ikke ukjent sveitsisk journalist som for mange år siden hadde til oppgave å skrive om den så berømte Graf Zeppelin som hvert år om våren pleide å komme seilende med luftskipet sitt inn over Zürich. Det var alltid en stor folkefest, og alle avisene hadde utførlige reportasjer med bilder og alt til faget henhørende. Nå var det slik at i grunnen hendte det alltid det samme hvert år. Zeppelinen kom seilende oppover Sihldalen, gjorde en sving over byen, viftet med det sveitsiske flagget for så under stormende jubel å lande på Zürichersjøen. Nå hadde vår journalist allerede skrevet om Zeppelinerbesøket i flere år på rad. Alltid kom Graf Zeppelin flyvende like før avisen skulle gå i trykken, så det ble et forferdelig mas få få manuskriptet ferdig. Journalisten var en ung mann med sans for livet, så da Graf Zeppelin igjen skulle besøke Zürich, tenkte han: Det er jo alltid det samme. Nå skriver jeg like godt reportasjen på forhånd, så slipper jeg maset og kan til gjengjeld gå å spasere med min pikelill. Som tenkt så gjort. Han skrev manuskriptet og leverte det sammen med noen bilder fra året før i redaksjonen, og da de også var vant til den stadige gjentakelsen, så fant de det praktisk å kunne spare maset. Alle var fornøyd. Men det var en hake ved historien. Tilfellet ville at nettopp det året fikk Graf Zeppelin motorvanskeligheter, så han kom i det hele tatt ikke til Zürich. Det forhindret naturligvis ikke at artikkelen kom i avisen, og det var ikke med liten overraskelse at alle som var møtt frem uten å få se helten, etterpå leste i avisen: Også i år begeistret den berømte Graf Zeppelin publikum med modig og presis navigasjon av sin mektige Zeppeliner.

Nå, ja. Det var en lang historie som i grunnen har lite å gjøre med det jeg skulle skrive om — forøvrig en av de mange triks man benytter når man ikke vet hva man skal skrive — men la meg komme til saken: Til festen. Forskjellige årsaker jeg ikke skal komme inn på her, gjorde at man ville forsøke en ny ordning.

Det ble besluttet at firmaet skulle innby alle pensjonister og alle som i 1957 hadde vært ansatt 10 år eller lenger i firmaet til en juletilstelning. Hver enkelt fikk tilstillet et personlig innbydelseskort, og tilslutningen var meget stor. Fra avisens standpunkt var bare en feil. Ingen følte seg kallet til å la oss andre som ikke kunne få være med denne gangen, få en aldri så liten beretning om hvorledes de hadde hatt det. Altså vil jeg forsøke i fantasien å trylle den frem. Her er det likheten mellom han som skrev om Graf Zeppelin og meg kommer inn i bildet. Han skrev riktignok om noe han trodde ville inntreffe akkurat som det hadde gjort alle årene forut, og som plutselig mot all formodning uteble. Jeg skal skrive om noe som er hendt, men som jeg ikke selv har opplevet, rent som en teateranmelder som ikke gidder å gå i teatret og allikevel skriver en vidtløftig kritikk, eller en bokanmelder som anmelder en bok uten å ta seg tid til å lese den. Men nok med denne svada. Ivrig skribent! Lev deg inn i opplevelsen, la fantasien råde! Der har du jo innbydelsen!

AKSJESKAPET PROTON

har herved den glede å innby

herr journalist Per Wigboldus

til sammenkomst med middag

fredag 6. desember 1958 kl. 19,30

i Oslo Handelsstands festlokaler, tredje etasje.

Antrekk: Mørk dress

S. u. innen 30. november til et av festkomiteens medlemmer:

K. Qvenild, J. Iversen, Bj. Skodbo, I. Søyland.

Til en slik innbydelse svarer man naturligvis ja, og jeg i mitt sted takker skjebnen at den har latt meg tilhøre det sterke kjønn og ikke det svake. Hvilke problemer må ikke oppstå for de ulykkelige feminine vesener når de skal skaffe passende mørke dresser? Eller bys det på andre muligheter? Skal Eva'ene uten at festkomiteen har våget skrive det, komme i Evas drakt? Nei, la meg stoppe fantasien før den løper rent løpsk. De har sikkert ment aftenantrekk!

Det er eiendommelig med oss mennesker. Vi har det alltid så travelt. Tiden strekker aldri til, og allikevel må vi vente et øyeblikk, så vet vi nesten ikke hva vi skal ta oss til. Slik også mens man nipper til cocktailen etter at man er blitt ønsket velkommen a vertskapet, direktør Jemtland og direktør Waage, og faktisk venter på at alle skal være kommet så en kan gå til bords. En slutter seg sammen til klikker som forsøker å prate om løst og fast, og allerede etter tredje setningen er man inne på temaer fra arbeidsplassen. Vertinnen, fru direktør Jemtland går fra gruppe til gruppe og hilser på gjestene. Et øyeblikk rives man ut av den faste banen for konversasjonen blant kolleger uten annen tilknytning enn felles arbeidssted. Men vertinnen skal være alle steds nærværende. Hun må straks videre, og like snart er vi tilbake i den samme tralten.

Snart er alle samlet. Den siste etternøleren har innfunnet seg, og festkomiteens formann, hvis jeg tør kalle ham slik, Qvenild, byr til bords. Man får en redegjørelse for programmet, samtidig som han gjør oppmerksom på den hyggelige overraskelse at bordkortene er lodder i et gratislotteri som vil bli trukket senere på aftenen. Stor jubel. Menneskene jubler alltid når de får noe gratis! Suppen serveres. Direktør Jemtland ønsker alle velkommen til bords, og så får gjestene endelig en redegjørelse for det alle protonere har snakket om seg i mellom, uten at det er kommet noen offisiell meddelelse: Den nye ordningen med julefesten! Det har ikke vært lett for ledelsen å bestemme seg for en ordning. Det har ikke manglet på velmenende forslag, og etter lange overveielser har en så besluttet seg forsøksvis for den ordningen som nå blir prøvet.

Så følger hovedretten. Å, du herlige måltid. En spiser, nyter og koser seg. Alle skåler med alle. Det er fest! Noen få utvalgte har fått damer til bords — sverdsiden er dessverre for slike anledninger, sterkt i

overvekt i Proton — og de øver seg i konversasjonens edle kunst. Direktør Jemtland kåserer om firmaets stilling. Det siste året har vært preget av store investeringer. Til alle eksklusive fester hører en solistopp-treden. Den manglet heller ikke her. Jan Hyving fra reklameavdelingen opptrådte med to napolitanske folkesanger som han fremførte med stor bravur. Det vakte nesten sydlandsk begeistring, og så ble det da-capo, slik seg hør og bør.

Etter desserten samlet gjestene seg i salongen. Igjen dannet klikkene seg, og lenge varte det ikke før historiene fra firmaet atter var på tapetet. I grunnen var det en lykke at det var så like oppunder jul at firmapraten kunne bli avbrudt med gang rundt jule-treet, og selv om det ikke var presanger, så ble det allikevel gavestemning, da de tre gevinstene: En Siemens hårtørrer, et termostat strykejern og en varmepute ble trukket ut til de heldige vinnere. Til avslutning ble så den for oss nordmenn så tradisjonelle pjolter servert, og før en visste ordet av det var klokken kommet ut i de små timer, og så var det tid til å gå hjem etter en riktig hyggelig aften.

Kjære leser! Slik tror jeg det var på festen, og om det ikke var slik så kunne det sikkert ha vært det. Til bildene vil jeg bare si, at om artikkelen er et fantasiprodukt, så er de autentiske.

Wig.

Typisk

Sir Winston Churchill kom engang på villstrå i londonertåken. Han lot sjåføren stoppe bilen, rullet ned vinduet og spurte en av de nærmeste fotgjengere:

«Kan De være så snill å si meg hvor jeg i øyeblikket befinner meg?»

«I bilen!» lød det korte svaret fra han som var blitt spurt.

Straks ville sjåføren bruse opp, men da kom Churchill ham i forkjøpet og sa:

«Det er et helt typisk underhussvar. Nemlig, det er for det første kort og kontant, for det annet inneholder det kun den rene sannhet og for det tredje sier ikke svaret noe spørgeren ikke allerede vet.»

Festen

Overskriften er berettiget. I bestemt form kan det ikke være tale om mer enn en fest i Proton i 1958: 50 års jubileumsfesten for Proton, Trondheim, som gikk av stabelen tirsdag den 17. juni. Trønderne i sin alminnelighet er festlige, og de kan kunsten å feste.

Festkomiteen hadde satt opp et fortreffelig program. Med minutiøs nøyaktighet ble det gjennomført av toastmasteren. Og allikevel ble det hele avvirket så fritt og utvunget at bare den som hadde en time-tabell kunne ha oversikt over etter hvilke strenge linjer det ble kjørt. Presisjon ligger helt naturlig for karene i Proton, Trondheim.

Et humoristisk og allikevel alvorlig innslag var «Nøkken»s opptreden på arenaen. Ovenfor sees han i aksjon. Ved siden av står den prolog han fremførte. Han får sagt meget, ikke sant? Og han var ikke alene om å si noe. Dir. Jemtland talte for firmaet, dir. Selmer for de ansatte, montør Skogseth holdt tale fra arbeiderne, ingeniør Høyland fra funksjonærene, dir. Salberg fra kundene og flere til, inntil ordfører Gjærevold takket for maten. Det ville her føre alt for langt å komme inn på alt det vakre og velmente som ble sagt. To bruddstykker får greie seg. Det ene fra dir. Jemtlands tale: «Vanskeligheter er ikke bare til for å overvinnes. Kanskje representerer de den rette surdeig for å få til en utvikling.» I det andre forteller direktør Salberg om engang han ville betale et større forskudd. Selmer skal ha svart: «Strengt tatt har vi ikke noe bruk for penger, men for å gjøre deg en tjeneste skal vi nå ta imot dem allikevel.» Det var andre tider det! Så var det kaffe avec, høye glass og dans til langt ut i de små morgentimer. Wig.

Nøkken

Heisan, — der fikk du en ordentlig støkk —
Du hadde nok glemt at det fantes nøkk.
Jeg er ikke innbuddt til festen i kveld —
Det er godt jeg har vett til å gjøre det selv.
— Sannelig langt mellom jentene her —
Håper iallfall på is til dessert.
For fossenes konge, det vet du er meg —
— eller hadde du glemt det? Ja eller nei —
Og når fossen er grunnen til hele festen
da burde jo jeg være bedersgjesten.
Ja, tenk at de simpelthen glemt å be
en bedersgjest, — stakkars festkomité.
De er vel beskjemmet nå vil jeg tro.
Jeg er ikke bitter — ta det med ro.
For i femti år har jeg også lært, —
og blitt vant til å glemme sånn litt etter hvert.
Jeg er ikke lenger no'n selvskreven fyr,
— man glemmer så fort sine eventyr.
Engang var jeg virkelig nok, skil' jeg tro.
Jeg tenker du så meg en gang eller to —
iallfall har du nok ung og vill,
sitter og lyttet til nøkkens spill.
Jeg husker jeg så deg en sommernatt,
du satt der forundret og lyttet betatt,
mens vanndråper glitret og klukket og sprang
i hemningsløs lek, under latter og sang.
— Da vannet var jordens og livets saft
og ikke ble målt opp i bestekraft.
Dengang var fossen min eiendom
fra sommerens dusjregn — til vårens flom.
Akkja, — det var dengang, tidene skifter —
nå utnyttes fossen av store bedrifter.
Av Proton og den slags ledningsgeskjefter
som måler min bolig i bestens krefter.
Men hadde de ennå nøyd seg med det,
og ellers latt meg og mitt busvær i fred —
— Mitt tryglende spill vant nok ikke gehør,
de stjal fra meg fossen og la den i rør.
Og vannfallets krefter ble fanget og temt —
dråpenes spillemann, — busvill og glemt.
Men likeså sikkert som vanndråper triller,
så finnes en nøkk der på stedet som spiller.
Han høres nok ikke, — maskinenes jag
blir større og sterkere dag etter dag.
— Men det kan man si om en virkelig nøkk
at som trøndere flest, kan han tåle en trøkk.
— Nei, det er nok slett ikke noe å le a'
— jeg syntes jeg satt der så trygt oppi Nea.
Si, — hvorfor skal mennesker ta fra meg vannet
når all kilowatten går rett ut av landet?
En nøkk derimot lar seg slett ikke flytte
selv om du glemmer kunsten «å lytte».
Jeg vet jo så sikkert at før eller siden
så glir man tilbake i eventyrtiden.
Og da skal du vite at hvor der er vann,
der finner du dråpenes spillemann.
— Sitt bare stille, lytt og drøm —
glem bestekrefter og vekselstrøm.
Fryd deg ved dråpen som kommer — og går —
og pris alle ting som du aldri forstår.

Festen

Overskriften er berettiget. I bestemt form kan det ikke være tale om mer enn en fest i Proton i 1958: 50 års jubileumstesten for Proton, Trondheim, som gikk av stabelen tirsdag den 17. juni. Trønderne i sin alminnelighet er festlige, og de kan kunsten å feste.

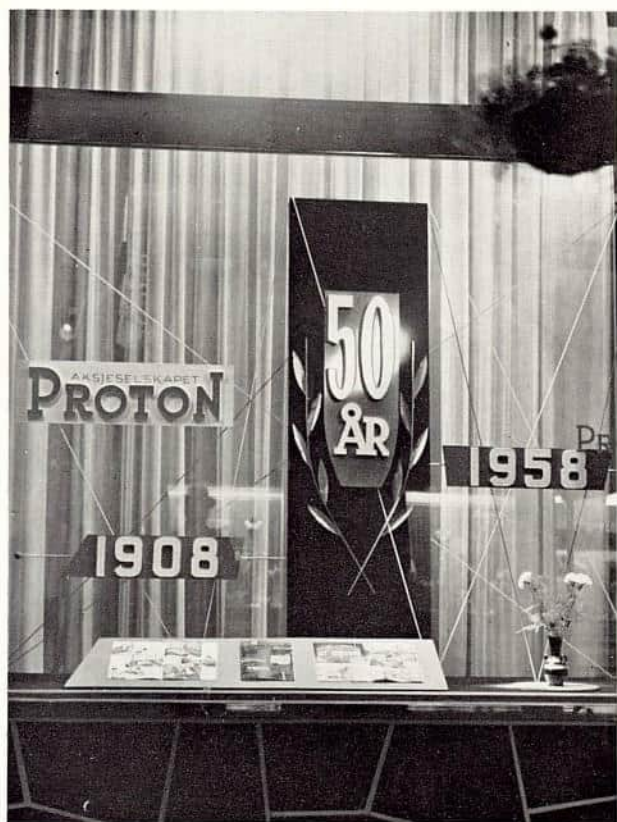
Festkomiteen hadde satt opp et fortreffelig program. Med minuttvis nøyaktighet ble det gjennomført av mastemesteren. Og allikevel ble det hele avvirket så fritt og utvunget at bare den som hadde en time-tabell kunne ha oversikt over etter hvilke strenge linjer det ble kjørt. Presisjon ligger helt naturlig for karene i Proton, Trondheim.

Et humoristisk og allikevel alvorlig innslag var «Nokken»s opptreden på arenaen. Ovenfor sees han i aksjon. Ved siden av står den prolog han fremførte. Han får sagt meget, ikke sant? Og han var ikke alene om å si noe. Dir. Jemtland talte for firmaet, dir. Selmer for de ansatte, montør Skogseth holdt tale fra arbeiderne, ingeniør Høyland fra funksjonærene, dir. Salberg fra kundene og flere til, inntil ordfører Gjerrevold takket for maten. Det ville her føre alt for langt å komme inn på alt det vakre og velmente som ble sagt. To bruddstykker får greie seg. Det ene fra dir. Jemtlands tale: «Vanskeligheter er ikke bare til for å overvinnes. Kanskje representerer de den rette surdeig for å få til en utvikling.» I det andre forteller direktør Salberg om engang han ville betale et større forskudd. Selmer skal ha svart: «Strengt tatt har vi ikke noe bruk for penger, men for å gjøre deg en tjeneste skal vi nå ta imot dem allikevel.» Det var andre tider det! Så var det kaffe avec, høye glass og dans til langt ut i de små morgentimer. Wig.

Nokken

Hersan. — det fikk du en uordentlig nokk —
Da hadde nok glemt at det fantes nokk.
Jeg er ikke innbakt til festen i kveld —
Det er godt jeg har rett til å gjøre det selv.
— Samtidig langt mellom jentene her —
Haper iallfall på is til dessert.
For jossene er lange, det vet du, meg —
— eller hadde du glemt det? Ja eller nei —
Og når jossen er grannen til hele festen
da hadde jo jeg være bedersgjester.
Ja, tenk at de simpeltthen glemt å ha
en bedersgjester, — stakkars festkomitee.
De er vel beskjemet nå vil jeg tro.
Jeg er ikke bittes — ta det med ro.
For i jemt er bar jeg også len, —
og blitt vant til å glemme sann lutt etter brent.
Jeg er ikke lenger min selvsikreten fyr.
— man glemmer så fort sine eventyr.
Engang var jeg virkelig nok, skil jeg tror.
Jeg tenker du så meg en gang eller to —
Iallfall har du nok ung og vill.
sitter og lytter til nokkens spill.
Jeg husker jeg så deg en sommernatt.
du satt der forundret og lyttet betatt.
mens vanddråper glitret og klakket og sprang
i bemningslås lek, under latter og sang.
— Da rammet var jordens og livets søtt
og ikke ble malt opp i bestekraft.
Dengang var jossen min eiendom
fra sommerens dusregn — til vårens flom.
Akkja. — det var dengang, tidene skifter —
na utrykkes jossen av store bedrifter.
Ar Proton og den slags ledningsgeirkefter
som muler min bolig i bestens krefter.
Men hadde de enna noyd seg med det.
og ellers latt meg og mitt busrør i fred —
— Mitt tryglende spilt vant nok ikke gebor.
de stjal fra meg jossen og la den i ror.
Og vandfallets krefter ble fanget og temt —
dråpenes spillemann. — busrill og glemt.
Men likeså sikkert som vanddråper triller,
så finnes en nokk der på stedet som spiller.
Han høres nok ikke, — maskinenes jag
blir større og sterkere dag etter dag.
— Men det kan man si om en virkelig nokk
at som trøndere flest, kan han tale en trokk.
— Nei, det er nok slett ikke noe å le a'
— jeg syntes jeg satt der så trygt oppi Nea.
Si, — brorfor skal mennesket ta fra meg rammet
når alt kilomatten går rett ut ar landet?
En nokk derimot lar seg slett ikke flytte
seir om du glemmer kunsten «å lytte».
Jeg vet jo så sikkert at for eller siden
så blir man tilbake i eventyrtiden.
Og du skal du vite at bror der er vann.
der finner du dråpenes spillemann.
— Sitt bare stille, lytt og drøm —
glem bestekrefter og reksestrom.
Fryd deg ved dråpen som kommer — og går —
og pris alle ting som du aldri fortar.

Siv Jemtland

Jubilanten hadde egentlig fortjent et spesialnummer av avisen. Ja, Proton, Trondheim, er noe for seg selv. Når de allikevel blir avspist med bare et par sider, så beror det på to vesentlige årsaker: Den ene er at redaksjonen for tiden ikke på noen måte makter å løse en slik oppgave. Den annen og minst like vesentlige årsaken er at Proton, Trondheim, som så ofte tidligere allerede har løst oppgaven selv. Til jubileet brakte de ut en meget smakfull trykksak: Proton Trondheim 1908—1958 som på en aldeles fortreffelig måte gjør leseren fortrolig med selskapet av i dag. Før man ved hjelp av en grei fotomontasje ledsaget av upretensjøs, likefrem tekst føres gjennom de nye lokalene i Nordre gate, får man en grei historisk oversikt over firmaets utvikling. Hva blir da igjen for en stakkars skribent å skrive om? Det er jo sagt alt sammen på forhånd! Også verksteder i industribygget og lageret med installasjonsavdelingen på Verftstomten er tatt med. Allikevel er det noe som er utelatt, noe som jeg kan skrive om, noe som jeg med glede skriver om.

Vi i Proton, Oslo, har lett for å se på datterselskapene og avdelingene som underbruk av oss, som de som må komme til oss for å lære. Det stemmer ikke alltid. For Proton Trondheim stemmer det ikke på noen måte. Det er oss som uten tvil kunne lære meget av trønderne!

La oss se helt bort fra de rent ytre ting, som kanskje for en del har sin forklaring i at Proton Trondheim har hatt anledning til å flytte inn i nybygg og således innrette seg rasjonelt med hensiktsmessige innretninger og tidsmessig utstyr. Det er noe dypere, noe essensiellere jeg sikter til. Noe som aller helst skulle oppleves, men da ikke alle kan gjøre det, vil jeg forsøke å forklare.

Proton Trondheim har atmosfære. Det er ett firma. Ikke en samling av avdelinger. Det har en sterk korpsånd! Det er oppdrift i de karene. Hvorledes man merker det? Det er først og fremst en fornemmelse som kommer over en straks en kommer innenfor dørene. Det er resultatet av små inntrykk, som hver for seg slett ikke teller så meget, men som tilsammen danner helhetsinntrykket, en følelse av tillit.

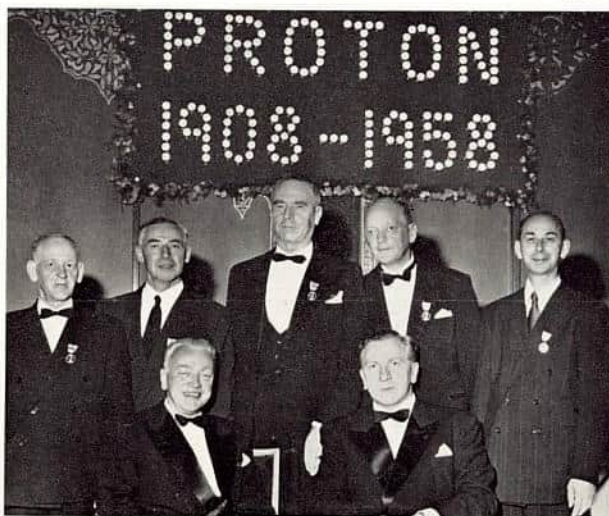
Nå skal man være meget forsiktig med å dømme etter noen få timers besøk. Det er umulig å få med seg alt. Men er det ikke ofte slik at førstegangsinntrykket, det rent umiddelbare, helt uoverlagte inntrykket er det mest dekkende. Det er i hvert fall min erfaring. Sikkert har de også sine problemer, sine interne rivninger, men det vesentlige er at de forstår å heve seg over dem og opptre som en enhet. Selv i de nye lokalene er slett ikke alt ideelt. La oss bare som et eksempel avlegge en visitt i anleggsgruppens lunsjrom mens det er spisepause.

Rommet er alt for lite. De sitter nesten oppå hverandre allerede før vi kommer inn. Men der det er hjerterom, er det også husrom. De rykker ennå tettere sammen, og vi får plass. Der sitter overing. Bottheim, ingeniør Drangsholt, anleggsingeniører, teknikere, tegnere og aspiranter. Spisepausen er på samme tid avslapning og kontaktmøte. Det er plass for spøk og skjemt. Ingen ser ut til å ta hverandre høytidelig, og allikevel hersker det full respekt. Ingen er i tvil om hvem som bestemmer. Enhver får si sin mening, men når ordren blir gitt, er den klar og bestemt. Slik skal det være. Alvor og hygge kan kombineres.

Dette er ikke noe spesielt for anleggsavdelingen. Det gjelder over alt. Selv om direktør Selmer fra tid til annen setter opp en dyster mine slik vi ser ham på bildet fra festen, der han sitter sammen med direktør Jemtland foran de fem herrer som har fått tildelt medaljen for lang og tro tjeneste (fra venstre: A. Weiseth, A. Aunaas, H. Lie, A. J. Høeg og K. Saasen), så har han kombinasjonen alvor og hygge i seg. Det kan enhver bekrefte som har opplevd ham når han setter seg over skreps på stolen og spør: «Hvorledes er det med . . .?» Har man lov å si: Som herren så også tjenerne!?

La oss gratulere protonerne i Trondheim med det firmaet de utgjør. De er med rette stolte av det.

Wig.

Fra gamle dager

Bildet ovenfor er tatt utenfor *Trondhjems Elektriske Bureau* i 1902. Til venstre ser vi Emma Nordby og i midten Arne Høeg. Bildet nedenfor viser personalet i mai 1917. Regnet fra venstre og bakfra ser vi: O. Bartnes, Ulrik Hveggen, Johs. Jørstad, Håkon Lergård, Olaf Foss, Sjøberg, Løvlie — Anton Haugen,

Aarøe, Alver, Harald Gaustad, Hilda Sivertsen, Agathe Enstad, Magnhild Håvik, Idar Støver, Sverre Wahlberg, Lars Opheim, Kløver — Ingvald Albom, Otto Christiansen, Anna Olsen, Gullborg Arnet, Arne Høeg, Gudrun Kleven (nå fru Willerud), H. Dietrichson, Arnt Lund — Pettersen.

Ingeniør Harald Gaustad

døde mandag den 10. februar, 66 år gammel. Med ham er en medarbeider gått bort som bar i seg alle gode egenskaper når det gjelder forholdet til så vel firmaet som til kundene og til alle ansatte. Det som særpreget Gaustad var hans piktroskap, hans evne til å identifisere seg med firmaet, hans joviale vesen og sist men ikke minst hans gode humør. Det samme tror vi også vår kundekrets sier. Det fikk vi et levende inntrykk av på den måten våre kunder oppmerksomt fulgte med Gaustad under hans lange sykeleie.

Etter å ha tatt eksamen ved Trondheim Tekniske Skole i 1914, ble Gaustad i august samme år ansatt ved installasjonsavdelingen som tegner. Han hadde således ved sin død nære 44 års tjeneste i firmaet.

I 1923 kom Gaustad over til Salgsavdelingen. Praktisk talt hele tiden siden falt hans tjeneste på reisevirksomheten. Hans mange opplevelser på reisene, som han så livfullt fortalte om, kunne nok fylle mange verk. Dramatisk var det mer enn en gang. Det hendte faktisk at det kunne gå på livet løs. Men Gaustad var ikke den som klaget. Han var alltid rede til å dra ut igjen. 30 ukers reisetid for året var ikke uvanlig for ham.

Gaustad tilhørte den kjente losslekten av samme navn. I hans bolig i Sandgaten var det alltid trivelig å komme på besøk. Vi minnes i takknemlighet samværet med Gaustad i arbeid og fritid. Fred over hans minne.

J. H.

Lagerbetjent Martin Gimse

gikk bort den 23. august etter nesten ett års sykdom, bare 56 år gammel.

Den første kontakten Martin Gimse hadde med firmaet, var i egenskap av fast hestekjører. Dette forholdet varte i en årrekke, inntil han i slutten av 1949 ble knyttet til firmaet som lagerbetjent. En stilling han skjøttet til alles tilfredshet. Han var en mann av den gamle skole, for hvem arbeidet alltid kom i første rekke. Han satte sin ære i å yte mest mulig og best mulig arbeid.

Til tross for at han i de senere år var meget plaget av leddgikt, hadde han alltid et lyst humør og en arbeidsglede som virket smittende på hans omgivelser.

Vi som var hans nærmeste medarbeidere føler et dypt savn etter ham. Vi retter vår deltakelse mot hans etterlatte og lyser fred over Martin Gimse's minne.

A. H.

Vikler Aage P. A. Meyer

er gått bort. Bare 38 år gammel ble han den 25. oktober revet fra oss. Vi har mistet en overordentlig dyktig medarbeider, en hjelpsom kollega, en kjær venn.

I de få årene Meyer fikk lov til å være hos oss lærte vi alle å sette pris på hans overordentlige hjelpsomhet. Det var aldri nei i hans munn, når vi kom og ba om hjelp. Og det var ikke bare innen faget en alltid kunne regne med Meyer. Også innen det fotografiske område var han en meget dyktig og hjelpsom fagmann. Meyer var ildsjelen innen Proton Kameraklubb, som han var med på å stifte. Ja, det er ingen overdrivelse å si at kameraklubben og Meyer det var et og det samme. Alle vi som fikk gleden av å oppleve ham på klubbaftenene er takknemlige for alt han ga oss.

Meyer var et paradoks. Han var alltid opp-tatt og hadde allikevel alltid tid til å hjelpe andre. Der dagen ikke strakk til ble nattetimene tatt i bruk. Talløse er de netter han tilbrakte hjemme i mørkekammeret for å hjelpe andre og for å gjøre klar underlag for klubbaftenene.

Ved siden av alt annet fant Meyer også tid til å støtte opp om avisen vår både med bilder og tekst.

Aage Meyer, du var besatt av hjelpsomhetens ånd. Måtte minnet om deg, nå da ditt lys er slukket, tjene oss som er blitt igjen til inspirasjon. Fred være med deg.

Per Wigboldm.

Verksmester

Kristen Lilledalen

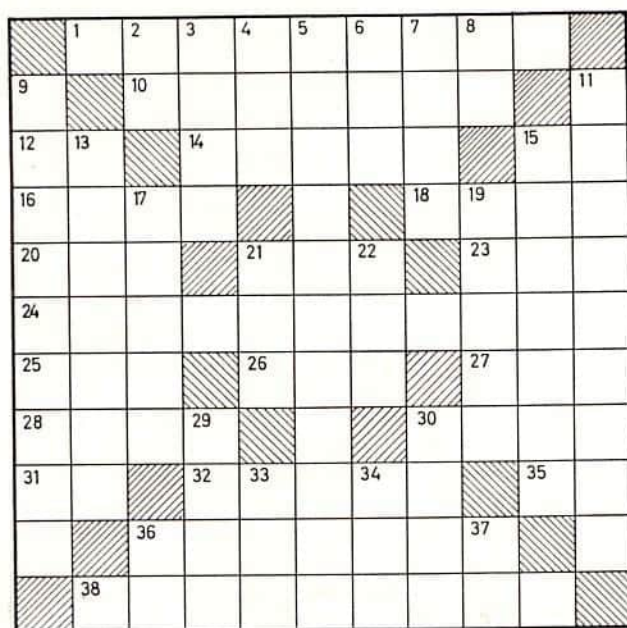
døde torsdag den 7. august. En stillfarende, ytterst behagelig medarbeider har forlatt oss, bare 52 år gammel.

Vi har mistet en kollega som vi alle lærte å sette pris på, ikke minst ved behagelig samvær under Sportsklubbens arrangementer og på bridgekveldene. Lilledalen var en av de få som alltid var med. Hans reale og lune vesen skapte hyggestemning over alt hvor han deltok. For ham gjaldt det ikke først og fremst å vinne, men å delta, delta i leken og i hyggelig samvær.

Vi minnes i takknemlighet samværet med kollegaen, sportsmannen, bridgespilleren og vennen Kristen Lilledalen og lyser fred over hans minne.

Per Wigboldm.

Premie kryssord

Vanrett:

1. Ødelegges ikke.
10. Herre.
12. Omvendt mynt.
14. Fri.
15. I det Herrens år.
16. Omvendt åpning.
18. Blanklodd.
20. Ikke din.
21. Slekting.
23. Del av dans.
24. I kontaktoeren.
25. Tilt.
26. Sjelden vare.
27. Drøvtygger.
28. Adelig.
30. Skritt.
31. Prefiks.
32. Vitsen.
35. Ordne.
36. Mynten.
38. I kirken.

Loddrett:

2. Gammelt tre.
3. Benk.
4. Vær hilset.
5. Varmelegemene.
6. Yppersteprest.
7. Nedbør.
8. Eksisterer.
9. Rosende adverbium.
11. Bryter ned.
13. Sammensatt, opp.
15. Ringrev.
17. Barn.
19. Antagelse, opp.
21. Tall.
22. Fasene.
29. Krydder.
30. Vokalens opp.
33. Spill.
34. Angrip.
36. Ytret.
37. Like.

Løsningen sendes Wig., P/O, merket «Kryssord» innen 25. januar 1959.

Løsning av forrige oppgave

Vinnerne

Dalberg gikk igjen av med årspremien. Han hadde riktige løsninger hver eneste gang. Hakk i hæl fulgte Velo, som fikk premie for ni riktige av tolv mulige under fotospøken. Han hadde bare bommet på barberkosten, hårnålen og fyrstikkene. Ingrid Søgård (P/T, velkommen tilbake!) dro avgårde med kontektesken for kryssorden.

Ja, det var i korthet resultatet av dysten. Jeg må si jeg er imponert av hva de har fått til. Spesielt må jeg rose alle de som greide den siste kryssorden. Et par mindre trykkfeil i nøkkeldordene — etterlatte i stedet for etterlatt, skade i stedet for skadd — hjalp til å gjøre oppgaven vanskelig. Men slikt gjør ikke inntrykk på spesialister. Nei, de finner ut at nøkkelen for 56 loddrett ikke skulle være skade men stable, så svaret blir stue. Det synes jeg er godt gjort. Selv hadde jeg et svare strev med å finne ut av det. Også manuskriptet var feil!

Nedenfor ser dere bildene utsnittene var tatt fra. Jeg skal innrømme at 9. bilde var praktisk umulig å løse, hvis en ikke kjente igjen klemmerket på fyrstikkenden. Men det skulle jo også nesten ikke være mulig å få tolv rette.

Nå gjelder det ikke å hvile på sine laurbær. Denne gangen har jeg for de voksne bare fått stelt i stand en kryssordoppgave, men jeg håper allikevel det skal bli nok å tenke på. Kanskje vil det for de merkantile lønne seg å forhøre seg med teknikerne hvis de skulle stå fast på et og annet ord. Det er likesom rart hvor det hjelper med litt samarbeid.

Lykke til!

